

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ISLÁMSKÝ STÁT JAKO BEZPEČNOSTNÍ
HROZBA**

Autor práce: Roman Křemen, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph.D.
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Dr. Ing. Štefanu Danicsovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále bych rád poděkoval mé rodině, manželce a mým dcerám za trpělivost a podporu, kterou projevily při tvorbě této bakalářské práce.

ABSTRAKT

KŘEMEN, R. *Islámský stát jako bezpečnostní hrozba : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2018. 76 s. Vedoucí bakalářské práce : doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Klíčová slova: terorismus, bezpečnostní politika, Evropská unie, Islámský stát, nábor, radikalizace, islamismus jako hrozba

Bakalářská práce pojednává o islámském terorismu jako bezpečnostní hrozbě pro občany Evropské unie. Za tímto účelem jsou představeny a objasněny základní pojmy a rozebrány faktory, které mají významný vliv na bezpečnostní politiku Evropské unie. Pozornost je zaměřena především na sunnitskou džihádistskou organizaci Islámský stát (také jako „IS“, „ISIS“ nebo „ISIL“). Charakterizovány jsou její projevy, nábor nových bojovníků, financování a v neposlední řadě strategie výběru měkkých cílů. V tomto ohledu autor shrnuje možnosti protiteroristických nástrojů Evropské unie a představuje vlastní názor na řešení této problematiky represivně-preventivní formou. Pro tyto potřeby byl proveden kvantitativní výzkum prostřednictvím dotazníkového šetření. V závěru práce jsou prezentovány výsledky tohoto šetření a je představen vlastní návrh na řešení protiteroristické politiky vyplývající z dotazníkového šetření, ale i zjištění, která tato práce přinesla včetně obecného představení vlastního návrhu na vytvoření jednotného kamerového systému v rámci Unie, čímž by se rád autor v budoucnu zabýval při zpracování své diplomové práce v navazujícím magisterském studiu.

ABSTRACT

KŘEMEN, R. *Islamic state as global security threat : Bachelor thesis.*
České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2018. 76 p.
Supervisor : doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Key words: terrorism, security policy, European Union, Islamic state, recruitment, radicalisation, Islam as a threat.

This bachelor thesis deals with Islamic terrorism as a security threat for citizens of the European Union. For this purpose, the basic concepts and the factors that have a significant impact on the European Union's security policy have been presented and explained. Attention is focused especially on the Sunni Islamic Jihad Organization also called Islamic State. I would like to introduce plenty of aspects that describe that organization. For instance: its demonstrations, recruitment of new soldiers, funding and, finally, the strategy of soft targets. The author introduces in that regard some possibilities of counter-terrorism policy of the EU and presents his own solution of the issue, both in a repressive and preventive form. A specific quantitative research has been conducted by way of an extensive questionnaire survey. Concerning the conclusion of the thesis, the results of this survey are presented as well as introducing of my own suggestion of the issue resulting from the questionnaire survey. This proposal concerns providing a unified camera system within the EU, which is the topic I would like to deal with during my master degree in the future.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Terorismus jako moderní hrozba	10
2.1 Přelom vnímání terorismu po 11. 9. 2001	10
2.2 Superterorismus či globální terorismus.....	10
2.3 Financování terorismu.....	11
2.4 Měkké cíle a výběr obětí	14
3 Islámský stát jako bezpečnostní hrozba	16
3.1 Vymezení pojmů	16
3.1.1 Terorismus	16
3.1.2 Partyzánská válka (guerilla).....	19
3.1.3 Džihád	23
3.2 Zrod a struktura ISIS	25
3.2.1 Zrod Islámského státu	25
3.2.2 Struktura ISIS a jeho vůdci	26
3.2.3 Ideologie a symbolika Islámského státu	29
3.2.4 Problematika náboru nových bojovníků	31
3.2.5 Islámský stát jako bezpečnostní hrozba pro Evropskou Unii	32
4 Faktory ovlivňující bezpečnostní politiku.....	37
4.1 Problematika sociálního přístupu veřejnosti k islámu, jako k menšině.....	37
4.2 Migrační politika	38
4.3 Média hlavním aktérem, Internet	39
5 Protiteroristické nástroje EU	41
5.1 Strategie Evropské unie pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů.....	44
5.2 Závěry Rady o spolupráci v boji proti využívání internetu teroristy.....	45
6 Možnosti protiteroristické politiky a opatření proti radikalizaci ze strany EU.....	47
6.1 Zavedení kamerových systémů	47

6.2	Cenzura Internetu a médií a implikace projektu „Check the web“	51
6.3	Vytvoření nové protiteroristické asociace ATARF	53
6.3.1	Představení myšlenky fungování asociace ATARF.....	56
6.3.2	Hypotéza k dotazníkovému šetření	57
6.3.3	Analýza získaných dat.....	57
	Závěr	64
	Seznam použitých zdrojů	66
	Seznam zkratk	69
	Seznam tabulek a grafů	70
	Přílohy.....	71

Úvod

Bakalářská práce se zabývá problematikou radikální sunnitské organizace Islámský stát, jakožto bezpečnostní hrozbou. Práce rozebírá změnu v chování lidstva po útocích na WTC v roce 2001, dále čtenářům objasňuje pojmy jako globální terorismus, guerilla a džihád. Nemalá pozornost je věnována i problematice financování terorismu včetně výběru obětí. Mezi stěžejní pasáže pak patří aktuální projevy Islámského státu, mezi něž lze zahrnout veškeré formy náboru, sebe prezentace, ideologie ale i spáchané atentáty v nedávné minulosti. Práce zkoumá rovněž vůdce této skupiny a její historii z teologického hlediska. Velký důraz je kladen na problematiku náboru nových bojovníků a rizika spojená s tímto jevem. Zmíněna jsou v rámci práce i opatření, která proti těmto negativním jevům podnikla Evropská unie se zaměřením na Závěry Rady o spolupráci v boji proti využívání internetu teroristy („Check the web“), tj. dokument č. 8457/3/07 REV 3 vydaný Radou Evropské unie (také jako „EU“) v Bruselu 29. května 2007 a dále Strategie Evropské unie pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů“, tedy dokument č. 14781/1/05 REV 1, vydaný Radou EU v Bruselu 24. listopadu 2005. V dalších kapitolách autor prezentuje své dva návrhy na možné řešení či zmírnění dopadů teroristických útoků, což je jakýmsi nastíněním možných opatření proti radikalizaci.

Hlavním důvodem volby tématu této bakalářské práce byl můj celoživotní pozitivní vztah k armádě a ke všemu, co se týká bezpečnosti jednotlivce, skupin osob a v neposlední řadě státu. V tomto ohledu se zabývám především přežitím a zajištěním všech nezbytností za účelem zachování života počínaje u každého jednotlivce, který by měl být schopen zajistit si své zdraví a ochranu života individuálně. Tento, mně vlastní přístup je reflektován i do této bakalářské práce, kde je prezentován pomocí konstruktivních návrhů, jež jsou analyzovány a je na ně aplikován dotazník s účelem zjistit názor veřejnosti na tyto interpretace. V závěru je uvedeno vyhodnocení, ať už jednotlivých problematických aspektů spojených s cíli bakalářské práce, tak výsledek dotazníkového šetření včetně vyvození závěrů v náhledu na celou problematiku.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je především přiblížit Islámský stát, jako bezpečnostní hrozbu nejen pro Blízký a Střední východ, ale majoritně pro samotnou Evropskou unii. V tomto rámci popsat stávající projevy Islámského státu a nábor dalších bojovníků v rámci EU. V neposlední řadě nastínit možnosti protiteroristické politiky a opatření proti radikalizaci ze strany EU.

Metodika bakalářské práce spočívá především v analýze hrozeb ze strany Islámského státu. V tomto zájmu jsou provedeny rozbory jednotlivých aspektů a analyzovány legislativní možnosti, na které jsou pomocí dedukce implementována návrhová opatření, jež jsou v následujících částech bakalářské práce hlouběji zkoumána. V tomto ohledu byla dále vytvořena hypotéza, jejíž pravdivost je ověřována formou kvantitativního dotazníku, jehož vyhodnocení je součástí závěru samotné bakalářské práce.

2 Terorismus jako moderní hrozba

Kapitola pojednává o přelomu vnímání terorismu, objasňuje pojmy, jako jsou superterorismus či globální terorismus, nastiňuje problematiku financování terorismu a dále pak strategii výběru měkkých cílů.

2.1 Přelom vnímání terorismu po 11. 9. 2001

Útoky na WTC, jež spáchali teroristé, byly největším teroristickým zásahem v historii, směřovaným proti civilistům a změnilo jejich vnímání světa navždy. Dle Lakoffa jde o fyzické důsledky (podmiňované strachem) v myšlení lidí, jež navždy přebudovaly jejich myšlení. Jelikož jde o způsob takto devastující, jde o velmi účinnou komunikaci ze strany teroristů. „Středisko světového obchodu (WTC) bylo mocným symbolem, ve kterém jsme našli způsob, jak se dostat do našeho porozumění naší zemi a nám samým. Vše, co víme, je fyzicky zakotveno v našich mozcích. Vtělení (začlenění) nového poznání vyžaduje fyzickou změnu v synapsích našich mozků, fyzické přebudování v našem nervovém systému. Fyzické násilí se nestalo jen v New Yorku a Washingtonu. Fyzické změny - násilné - se odehrály v mozcích všech Američanů.“¹

2.2 Superterorismus či globální terorismus

Pojem globální terorismus vychází ve své podstatě z vývoje historických událostí, které formovaly terorismus až do podoby, jakou známe dnes. Na počátku 90. let byl terorismus vnímán spíše jako riziko, nežli hrozba² a jeho vývoj lze rozdělit do jednotlivých vývojových forem³:

- Národní terorismus – vynucuje si změny ve vnitřní politice
- Mezinárodní terorismus – vynucuje si změny v zahraniční politice států
- Globální terorismus – snaží se prosadit změny v mezinárodních vztazích na globální úrovni

¹ LAKOFF, G. *Metaphors of Terror* [online], University of Chicago, 2001. [cit. 2018-04-14] Dostupné z WWW: <<http://www.press.uchicago.edu/sites/daysafter/911lakoff.html>>

² EICHLER, J. *Terorismus a války na počátku 21. století*. UK v Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1317-8. str. 143

³ EICHLER, J. *Terorismus a války na počátku 21. století*. UK v Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1317-8. str. 156

Globální terorismus je ve světě vnímán jako relativně nový termín, o kterém se začalo hovořit po útocích na WTC v USA dne 11. 9. 2001. Tento termín vychází především z uvědomění si skutečnosti, že původce hrozby jsou celosvětově rozprostřené a vzájemně propojené teroristické buňky a oběťmi z 11. 9. 2001 nebyli výhradně Američané, ale jednalo se o lidi z celého světa. Tato nová vývojová forma globálního terorismu však jednoznačně neeliminuje prosazování ostatních forem, jako jsou národní a mezinárodní terorismus.

2.3 Financování terorismu

Působnost teroristů se bez finančních, či jiných podpůrných zdrojů neobejde. V rámci této problematiky se diskutuje i o dalších aktérech, kteří zde figurují, jimiž jsou mimo jiné i státní celky, které Eichler označuje jako „státy podporující terorismus“. Toto lze brát, jako předpoklad úspěšné transformace z vnitrostátního terorismu na mezinárodní úroveň. Může se jednat o poskytování výcvikových prostor, finančních prostředků, výzbroje a výstrojních součástí. V době, kdy se terorismus teprve rozvíjel, šlo téměř výlučně o problematiku států islámských.⁴

Učebnicovým příkladem terorismu podporovaného státem lze uvést sovětskou okupaci v Afghánistánu, kdy byli místní odbojáři přímo podporováni západními státy, ať už se jednalo o finanční, vojenskou, nebo dokonce politickou podporu. Příslušníci odboje byli zásobováni především velkým objemem zbraní, především protiletadlovými a protitankovými prostředky. Tato podpora byla v islámských zemích politicky a nábožensky podceňována. V době okupace bylo především prioritním cílem odrazit a vytlačit sovětská vojska ze svého území, avšak po skončení konfliktu se vyskytla i stinná stránka podpory ze západu, čímž bylo pronikání západních hodnot do norem islámského světa. Na pomoc ze strany západu se postupně zapomnělo a do popředí se rázem předsouval nesouhlas se strategickým spojenectvím mezi USA a Izraelem a přehlížení Palestinského utrpení americkými politiky.⁵

⁴ EICHLER, J. *Terorismus a války na počátku 21. století*. UK v Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1317-8. str. 158

⁵ EICHLER, J. *Terorismus a války na počátku 21. století*. UK v Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1317-8. str. 158

Ve spektru globálního terorismu můžeme sponzoring ze strany státních celků rozlišit do čtyř hlavních a základních podob:⁶

- 1) Financování nepřímou cestou (prostřednictvím nejrůznějších nadací, charitativních organizací a dokonce i nevládních organizací - tzv. NGO)

Ve výše uvedeném případě jsou finance vybírány především na humanitární a standardní misionářské činnosti, přesto je část z nich odčerpána teroristy. Za tyto prostředky jsou následně zakoupeny zbraně, jsou využívány k náboru nových bojovníků a výstavbu výcvikových center. Nejenže odčerpávají peníze, ale obvykle ovládají i činnost těchto charitativních organizací.

- 2) Poskytování základů, výzbroje a výstroje včetně zkušených instruktorů je další velmi významnou formou podpory ze strany státu, která svým způsobem obchází problematiku získávání financí a urychluje tak proces výcviku nových bojovníků. Nejvíce žádanými instruktory byli ti, kteří měli zkušenosti z protisovětského boje. Mohli tak novým žákům poskytnout informace o slabinách velkých a moderně vyzbrojených armád včetně vlastní zkušenosti vedení partyzánské války.
- 3) Další formou sponzoringu není úplně forma, ale dle Eichlera strategie, kterou vedou osnovatelé teroristických útoků, jež spočívá v najímání organizací, od nichž je vyžadována realizace útoku na nepřátelské půdě, nebo na území jiného státu, kde je působení nepřítele nežádoucí. Účelem této strategie je, co nejvíce ztížit identifikaci zadavatele teroristického útoku.
- 4) Financování ideového působení – toto je mimořádně důležitá a velmi efektivní podpora. Je založená na předkládání teze, že se islám ocitl v defenzivě a je ohrožen moderními kulturami a trendy. Na těchto základních tezích se poté začne budovat struktura protizápadního světa a kritika napodobování takto vedeného života, jež je v rozporu s islámem. Tímto je podporován protizápadní étos.

⁶ EICHLER, J. *Terorismus a války na počátku 21. století*. UK v Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1317-8. str. 158

V této formě sponzoringu lze vypočítat tři základní rysy. Prvním z nich je, že vláda ví o přítomnosti teroristických skupin ve své lokalitě, avšak nepostupuje proti nim úmyslně s dostatečným důrazem, dále vědomě přehlíží jejich existenci a činnosti i přesto, že má dostatek prostředků pro jejich likvidaci a nakonec se ukazuje, že pasivní podporu mají teroristické skupiny i z politických stran a bohatých podnikatelů.

Pokud se budeme zabývat hlouběji sponzoringem ze strany bohatých podnikatelů a států, které jsou pro tuto podporu ideálními, mohu zde uvést osobu Usámy bin Ládina a jeho působení v Hajatabádu na okraji Pěšaváru v Pákistánu, ve spolupráci s Abdulláhem Azzámem. Hajatabád byl operačním centrem, kde realizoval Usáma svůj vlastní start-up. Abdulláh Azzám, Palestinec zde v roce 1984 publikoval knihu, která se stala pro afghánské mudžáhidy manifestem. Stejně jako Bagdádího výzvy o desítky let později, měly i tyto Azzámovy jedno společné. Vyzývaly všechny věřící muslimy, aby se spojily v jeden tábor, bojující proti okupační ideologii. Přestože neradil přímo ke zřízení mezinárodního chalífátu, Azzám smýšlel o tom, že by na troskách komunistické hegemonie mohl v Afghánistánu vzniknout životaschopný islámský stát.⁷

Pákistán, Saudská Arábie ale i Súdán jsou státy, které by bylo možno zařadit do výše zmíněné kategorie. Súdán dokonce v době, kdy v něm působil Usáma bin Ládín, vědomě umožnil Usámovi vybudovat v poušti výcvikový tábor pro výcvik islamistickým radikálů. Postupné budování takovýchto základů v Egyptě, Bangladéši, Saudské Arábii a již zmíněném Súdánu dalo za základ pro vznik organizace „Světová islámská fronta proti křižákům a Židům“, později přejmenované na Al-Káida.⁸

Získávání financí pro realizaci svých záměrů jsou však teroristické buňky v mnohých případech i sami. Ukázkovým příkladem v tomto ohledu byla například AQI (al-Káida v Iráku) v čele se Zárqáwím, která dle informací vlády Spojených států z roku 2006 dokázala svou kriminální činností nashromáždit částku mezi 70 až 200 miliony dolarů. Jednalo o krádeže zbraní americké armády, jejich prodej, výkupné za rukojmí,

⁷ WEISS, M. a HASSAN H. *Islámský stát – Uvnitř armády teroru*. CPress: Albatros Media a.s., 2017. ISBN 978-80-264-0883-3. str. 19

⁸ ČEJKA, M. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0. str. 40

zajetí a výslechy vysokých iráckých armádních důstojníků na vyzrazení dalších důstojníků a navazující vydírání jejich rodin, které mnohdy byly z bohatých kruhů a byly ochotny platit vysoké výkupné. Dalším zdrojem financí byla pomoc dárců z oblasti Arabského zálivu a pochybných blízkovýchodních charit. Dle zprávy Obranné zpravodajské agentury (Defense Intelligence Agency) z roku 2006 bylo více než jasné, že příjmy AQI v té době vysoce převyšovaly výdaje této organizace. Takto se Zárqáwí postupně stal bohatším než samotný Usáma bin Ládín.⁹

2.4 Měkké cíle a výběr obětí

Teroristé využívají násilných prostředků zastrašování, prosazování svých zájmů, vysílání poselství a přesvědčování obětí o neudržitelném stavu společnosti prostřednictvím brutálních aktů prováděných na civilních či politických cílech.

Islámský terorismus má kořeny v různě pojaté islámské identitě. Motiv islámského terorismu lze tedy definovat, jako upřednostňování motivu náboženské identity před ostatními cíli, jež mohou být teritoriální, etnické a další. Islámský subversivní terorismus uplatňuje na své oběti především strategii ozbrojené propagandy a to ve velmi masivní a brutální podobě, ať se jedná o formu usmrcení, nebo počet obětí. Příkladem mohou být útoky na WTC, popravy uřezáním hlav, upalování, leptání kyselinou a jiné. Zvláštní strategii aplikují islámští teroristé na území stávajícího Iráku a v některých případech i na území Afghánistánu, kde dochází k neselektivním útokům na civilní obyvatelstvo, což způsobuje strach a paniku za účelem přesvědčení místního obyvatelstva, že okupační jednotky nejsou schopny udržet ve státě stabilitu a bezpečí. Účelem těchto útoků pak je vyvolání odporu a vyhnání okupačních vojsk ze svého území. Terčem islámských teroristů se však mohou stát i stoupenci odlišných směrů islámu (např. případy, kdy sunnitě útočí na šiity a obráceně), či dalších frakcí.¹⁰

Důkazem brutality islámského subversivního terorismu a průkopnictvím v tomto ohledu se stal Zarkáwí. Dokázal spojit své brutální násilí a média a osobně prezentoval popravu uřezáním hlavy Nicholase Berga v roce 2004. Berg a další vězni jako byli James Foley, Steven Sotloff, a Peter Kassig byli oblečeni v oranžových kombinézách jako vězni v Guantánamu. Byli donuceni klenout si a identifikovat se. Poté byla

⁹ WEISS, M. a HASSAN H. *Islámský stát – Uvnitř armády teroru*. CPRESS: Albatros Media a.s., 2017. ISBN 978-80-264-0883-3. str. 72

¹⁰ MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: CDK. 2005. ISBN 80-903333-8-9. str. 249

vynesena kletba a oběti byly popraveny. Magazín Hlas džihádu (Voice of Jihad), který vydávala saudská větev al-Káidy vyjádřil hlubokou podporu těchto aktů.¹¹

¹¹ WEISS, M. a HASSAN H. Islámský stát – Uvnitř armády teroru. CPress: Albatros Media a.s., 2017. ISBN 978-80-264-0883-3. str. 44-45

3 Islámský stát jako bezpečnostní hrozba

Brutalita, to je ten pravý termín vystihující důvod, kterým se do našeho podvědomí již nevratně zapsal Islámský stát. Relativně nová teroristická organizace, která má však své podhoubí zakořeněno mnoho let nazpět napříč vývojem džihádistických skupin, jež aplikují nezvykle až abnormálně kruté metody přesahující obvyklá pravidla. Jestliže byl za ztělesněné zlo považován někdejší šéf al-Kájdy, zdá se, že pro Bagdádího strategie, které ve svém působení prosazoval, nenalezneme ten správný komparativní terminus. Řídil se totiž svou vlastní verzí Machiavelliho výroku: „Je mnohem bezpečnější vyvolávat strach než být milován“. Lidé jako Bagdádí pocit spasitelství spíše podporují, nežli by jej potlačovali a boží království na Zemi chtějí vytvořit hned a ne až někdy v budoucnu, takže o Ládinově pojetí nemůže být řeč. Džihád Islámského státu je tedy v něčem jiný. Více nebezpečný.

3.1 Vymezení pojmů

Pro lepší pochopení jakým směrem se Islámský stát vlastně ubírá a co stojí v pozadí jeho ideologie, z čehož si poté lze vyvodit i další postupy po dosažení jednotlivých milníků jeho existence, je nutno definovat si základní pojmosloví jako jsou: vlastní definice pojmu terorismus, džihád a kde je pomyslná mezní čára mezi guerillovým bojem a kdy už jde o terorismus.

3.1.1 Terorismus

V době prvních zmínek byl terorismus vymezen jako jistá forma války, avšak v tomto případě s odlišným složením aktérů. Stát se nachází v roli napadeného prvku. Druhým aktérem se stává civilní obyvatelstvo. Oba tyto prvky jsou postaveny do pasivní role diváka. Jediným aktivním subjektem v okamžiku útoku se tedy stávají teroristé, kteří se snaží především přitáhnout na sebe pozornost, šířit vlnu strachu a

paniky za účelem destabilizace a ztráty autority státu, a to především demonstrací bezradnosti a svázanosti státních bezpečnostních složek v době úderu.¹²

Problematika vymezení rozsahu pojmosloví zasahuje i do definice terorismu. Výkladů pojmu terorismus je hned několik. Někteří autoři rezignovali na čistě platnou obecnou definici a vyvíjejí snahu o nesystematické postižení charakteristických rysů sebevražedného terorismu zcela bez zohlednění veškerých interakcí. Obecná definice má také svá úskalí a to například, že neuvažuje tzv. „sebepojetí“ teroristů, kteří odmítají být za teroristy označováni, neboť oni sami sebe vnímají jako „mučedníky“ nebo dokonce „bojovníky za svobodu“ v extrémních případech sami sebe popisují coby „příslušníky polovojenských organizací“, jako tomu bylo na obou stranách bojů v Belfastu. Jiní autoři nazývají terorismus spíše než ideologií, taktikou či metodou k dosažení různých cílů¹³:

- a) ke svržení politických režimů, případně států (např. „okupačního“ izraelského režimu, resp. imperialistického či bezvěreckého režimu v muslimské zemi) a dosažení vlastních nacionalistických cílů (např. získání území pro vlastní stát – Palestina, Kurdistán atd.),
- b) k omezení či zastavení určité politiky (např. izraelsko-palestinského mírového procesu),
- c) k upozornění na určitý politický problém (např. na situaci Palestinců, Kurdů a bývá často spojen s požadavkem na propuštění vězněných příznivců radikálních hnutí),
- d) k dosažení teologických cílů (např. vybudování chalífátu nebo jiné formy teokracie),
- e) k mocenskému boji uvnitř radikálních hnutí samotných, nebo mezi radikálními hnutími navzájem, např. konflikt Fatah versus Hamás,
- f) k podpoře spřízněných radikálních skupin (např. spolupráce německých a palestinských radikálů).

¹² EICHLER, J. *Terorismus a války na počátku 21. století*. UK v Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1317-8. str. 143-144

¹³ Danics, Š. a Tuček, L. *Opravdu rozumíme současné epidemii sebevražedných teroristických útoků?* [online], *Vojenské rozhledy* č.2/2008. [cit. 2018-02-20] str. 19

Pro lepší a přesnější interpretaci musíme podrobit celý akt rozboru, který by nám pomohl chápat souvislosti v rámci daného teroristického aktu, neboť nelze uvažovat o teroristickém útoku jako o jednotném přímém aktu. Teroristé využívají nepřímé strategie k dosažení svých cílů. Nejde tedy o terorismus v případě, kdy jsou bombardována velká města ozbrojenými silami za použití vojenských prostředků, jak tomu bylo v bitvě o Anglii při bombardování Londýna, či při destruktivních náletech na Drážďany a v neposledním případě i svržení atomových bomb na japonská města Hirošima a Nagasaki, kde oběťmi byli sice civilní obyvatelé. Odlišnost spočívá především v tom, že v tomto případě šlo o přímou strategii použitou ke zlomení odporu nepřítele, na kterého je útok veden a také v tom, že útočníkem jsou oficiální vojenské prvky (pravidelná armáda).

Každý teroristický počin v sobě nese určitý druh poselství, jež má za úkol navázat, zaujmout, navodit na sebe pozornost a vyvolat strach. Tím nastává fáze komunikačního procesu, který v sobě nese prvky komunikace záměrů s veřejností a aktivistickou organizací. Celý tento proces je zahájen spácháním samotného teroristického aktu, jehož základem je vyvolání strachu a navázání komunikace. Proto, abychom byli schopni určit minimální definici terorismu, která bude uvažovat prvky společné, jež by dokázaly definovat akt obecně, je zapotřebí jisté diferenciaci aktu jako takového. Akt samotný můžeme definovat jako protiprávní, intencionální, organizovaný a komunikační, jehož účel je informovat oběti i adresáta o svých účelech ať už jsou ideologické, politické nebo náboženské.

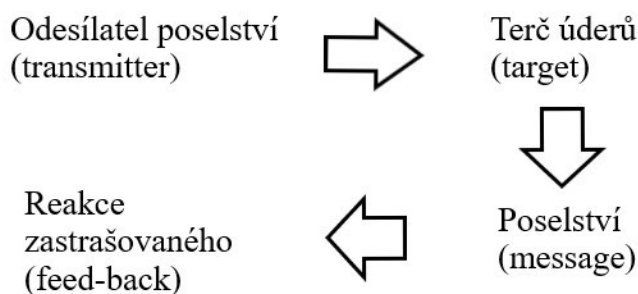
Moghaddam si stejně jako Lakoof všímá „extrémně škodlivých psychologických důsledků“ a dodává, že cílem teroristických akcí je navodit zkušenost strachu a bezmoci.¹⁴ „Teroristický útok komunikuje jako čirý akt násilí devastujícím způsobem v psychosomatické struktuře adresátů. Vyvolává v této skupině fyzické změny, jimiž přizpůsobuje nebo se snaží přizpůsobit vnímání tak, aby mohl komunikovat záměry aktérů násilí. Komunikace teroristického aktu má vždy manipulativní, instrumentální charakter.“¹⁵

¹⁴ MOGHADDAM, F. *The Staircase to Terrorism: A Psychological Exploration*. American Psychologist, February - March 2005, s. 161

¹⁵ Danics, Š. a Tuček, L. *Opravdu rozumíme současné epidemii sebevražedných teroristických útoků?* [online], Vojenské rozhledy č.2/2008. [cit. 2018-02-20] str. 22

Dle Eichlera¹⁶, každá škoda, kterou teroristé způsobí, není samoučelná a vždy nese jistý prvek poselství. Jedním prvkem, který mají všechny teroristické akty společný, je ten, že nikdy není obětí adresát poselství. Nikdy se nejedná o přímku, nýbrž o čtverec – viz obrázek č. 1. Cíle, kterých se útok přímo dotýkal, jsou pouze nástroji nátlaku na adresáta, který se musí následně rozhodnout o dalším postupu. Toto tvrzení nám umožňuje znázornit terorismus z hlediska bezpečnostních vztahů na tyto čtyři hlavní složky:

- a) Odesílatel poselství (transmitter) – je jím vždy teroristická organizace příp. terorista
- b) Terč úderů (target) – mrtví a ranění lidé, kteří byli nepřízní osudu ve špatný čas na špatném místě
- c) Poselství (message) – určeno vždy nejvyšším politickým činitelům, kteří rozhodují o politice napadených států
- d) Reakci zastrašovaného (feed-back) – výsledkem politického vyhodnocování po zasazení teroristických úderů

Obrázek č. 1 – relace logiky páčání terorismu ¹⁷

3.1.2 Partyzánská válka (guerilla)

Původ pojmu guerilla pochází z počátku 19. století z Pyrenejského poloostrova. V doslovném překladu lze vyložit pojem jako „malá válka“ s čímž se pojí i termín partyzán, který je odvozený z italského partigiano, což lze přeložit jako „straníček“.

¹⁶ EICHLER, J. *Terorismus a války na počátku 21. století*. UK v Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1317-8. str. 147

¹⁷ Vlastní zdroj

Partyzánský tedy potom bude vyloženo, jako stranický. Údery těchto malých hůře vyzbrojených skupin (guerillas) na podstatně silnější a vybavenější pravidelné jednotky nepřítele byly velkolepými akcemi národního hrdinství a statečnosti, jež v mnohých případech byly i součástí národní literatury.¹⁸

Nyní je zapotřebí komparovat termíny terorismus a guerilla, které jsou čas od času zaměňovány a to zejména dle politických potřeb. Eichler vnímá rozdíl následovně. Teroristé se liší od klasické války, ale i guerilly. Jsou definováni jako jednotky pro úderné akce, sabotáže, zastrasování a likvidaci důležitých cílů. Avšak ani guerillas neoznačil jako pravidelnou armádu, nýbrž skupinu, která žije mimo společnost, nejčastěji v těžko dostupném terénu, v hustých lesích a horách. Ve většině případů nosí vojenské uniformy a jsou organizováni do jednotek dle vojenského vzoru – četa, rota, prapor, maximálně brigáda. Druhý rozdíl tkví v tom, že guerillová hnutí na rozdíl od teroristů neútočí na civilní cíle, ale především na ozbrojené síly. Jejich cíli jsou především kasárny, letecké základny, muniční sklady, velitelská stanoviště, citlivé body infrastruktury. Eichler tedy shrnul rozdílnost teroristů ve dvou základních rysech a tedy, teroristé žijí ve volné společnosti, proti které chystají zákeřné útoky a za druhé, že slepě útočí na civilní obyvatelstvo.¹⁹

Jak uvádí Mareš²⁰, někteří autoři rozlišují rozdíl mezi partyzánskou válkou a guerillou. Například je jím Bernhard Rabert, který vymezuje partyzánskou válku pro defenzivní boj a guerillu pro boj ofenzivní. Dle Folscheida však lze oba termíny použít jako synonyma a v praxi se tomu tak běžně děje. Přesnějšího ohraničení vůči jiným formám násilí budeme dosahovat jen velmi těžko, protože guerillový boj má různorodé podoby. Lze vysledovat jeho základní tři formy:

- 1) Guerillu jako strategii boje za frontovou linií, která je podporou hlavního bojového úsilí nepřítele (např. partyzánské hnutí na obsazeném území SSSR ve druhé světové válce),
- 2) Guerillu jako hlavní strategii boje, kdy je jejím cílem velkým množstvím malých střetů vyčerpat a tím i zcela vojensky porazit nepřítele,

¹⁸ SOULEIMANOV, E. (ED.) *Terorismus – pokus o porozumění*. Praha: SLON, 2010. ISBN 978-80-7419-038-4. str. 36

¹⁹ EICHLER, J. *Terorismus a války na počátku 21. století*. UK v Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1317-8. str. 144

²⁰ MAREŠ, M. *Vymezení pojmů terorismus, válka a guerilla v soudobé bezpečnostní terminologii*. Obrana a strategie. 2004, 4(1). ISSN 1802-7199. str. 23

- 3) Guerillu jako etapu války, po níž dochází k přeměně guerillových bojovníků (partyzánů) na regulérní armádu (v tomto pojetí guerillu vnímali i její dva nejvýznamnější teoretici Mao Ce-tung a Ernesto Che Guevera)

Výše zmíněná fakta mají pro veřejnost vcelku „pozitivní nádech“ což má za následek, že řada teroristů (především ultralevicových) se hlásí a označují svou činnost za guerillu. Partyzáni nebo také guerilloví bojovníci jsou dle Ženevské konvence bráni jako váleční zajatci, avšak musí splňovat tyto podmínky²¹:

- 1) Mají v čele osobu, odpovědnou za své podřízené
- 2) Mají pevný rozeznávací znak viditelný na dálku
- 3) Nosí otevřeně zbraně
- 4) Šetří při svých úkonech zákonů a obyčejů války

S tímto vymezením by však nesouhlasil Carl Schmidt, který zmiňoval, že toto vymezení je problematické na příkladech z protinacistického hnutí ve střední a východní Evropě, kdy nebyly viditelné znaky nošeny a přesto se jednalo o guerillu. Mezi charakteristické znaky Schmidt zařadil²²:

- 1) Iregularita
- 2) Intenzita politické angažovanosti a s tím svázána radikalita nepřátelství
- 3) Mobilita
- 4) Telurický charakter (jedná se o úzké sepětí s půdou a krajinou, kterou partyzán využívá pro svou činnost)

Níže - viz tabulka č. 1, lze vidět shrnutí, se kterým se Mareš ztotožňuje ve svém článku²³, z čehož je patrný relevantní rozdíl mezi subverzivním (podvracejícím režim) terorismem, guerillou a klasickou konvenční válkou.

²¹ MAREŠ, M. *Vymezení pojmů terorismus, válka a guerilla v soudobé bezpečnostní terminologii*. Obrana a strategie. 2004, 4(1). ISSN 1802-7199. str. 24

²² MAREŠ, M. *Vymezení pojmů terorismus, válka a guerilla v soudobé bezpečnostní terminologii*. Obrana a strategie. 2004, 4(1). ISSN 1802-7199. str. 24

²³ MAREŠ, M. *Vymezení pojmů terorismus, válka a guerilla v soudobé bezpečnostní terminologii*. Obrana a strategie. 2004, 4(1). ISSN 1802-7199. str. 26

	Konvenční válka	Guerilla	Terorismus
Jednotky nasazené do boje	Velké (armády, sbory, divize)	Střední (čety, roty, prapory)	Malé (obvykle méně než deset osob)
Zbraně	Plný rozsah vojenské bojové techniky (letecké síly, obrněná technika, dělostřelectvo atd.)	Většinou pěchotní typy lehkých zbraní, někdy též část dělostřelectva	Ruční zbraně, ruční granáty, pušky a specializované zbraně, např. bomby v autech, bomby odpalované na dálku, tlakové bomby
Taktika	Obvykle kombinované operace zahrnující několik druhů vojenských sil	Taktika komand	Speciální taktika: únosy, atentáty, výbuchy aut, braní rukojmí atd.
Terče	Většinou vojenské jednotky, průmyslová a dopravní infrastruktura	Většinou vojenský, policejní a administrativní personál jakož i političtí oponenti	Státní symboly, političtí oponenti a obecně veřejnost
Zamýšlený účinek	Fyzické zničení	Především vojenské oslabení nepřítele	Psychický nátlak
Kontrola teritoria	Ano	Ano	Ne
Uniforma	Nošení uniformy	Často nošení uniformy	Ne nošení uniformy
Rozeznatelnost válčených zón	Geograficky rozeznatelná válka	Válka omezena na zemi sporu	Nerozeznatelné válečné zóny
Mezinárodní legalita	Ano pokud je vedena podle pravidel	Ano pokud je vedena podle pravidel	Ne
Domácí legalita	Ano	Ne	Ne

Tabulka č. 1 – charakteristika subverzivního terorismu, guerilly a konvenční války jako způsobů násilného boje²⁴

Samotní partyzáni jsou si velmi často vědomi asymetrie, ve které jsou postaveni jako slabší a méně vyzbrojený prvek. Toto uvědomění je staví do role, kdy je vyloučeno vítězství nad okupační armádou. Z tohoto důvodu ani neusilují o její plnohodnotnou vojenskou porážku, ale častými, drobnými útoky na slabá a citlivá místa se snaží nepřítele donutit ke stažení z okupovaného území. Stažení je tak vlastně vítězstvím, neboť o to partyzáni usilují. Diferenciace mezi válčícími stranami staví obě strany do rozdílných motivačních rovin. Zatímco partyzáni bojují existenční boj o holý život

²⁴ MAREŠ, M. *Vymezení pojmů terorismus, válka a guerilla v soudobé bezpečnostní terminologii*. Obrana a strategie. 2004, 4(1). ISSN 1802-7199. str. 26

a poslední zbytky půdy, kolonizační vojska vedou válku politickou, kdy jejich rodiny jsou velmi daleko od centra dění a válku sledují z bezpečí domova. Motivace k vítězství je tak značně vyšší u guerillových skupin, o čemž napovídá i jejich vlastní motto: „Svoboda, nebo smrt“.

Skutečnost, že v guerillové způsobu vedení boje je skutečně velký potenciál dokazuje i studie záškodnických ruských jednotek SPECNAZ, která dle Chlíba²⁵ uvádí, že pokud by nepřítel vysadil přibližně stovku mužů, kdy každý z nich by denně založil alespoň jeden dobře promyšlený požár, minimálně jednou za pět dnů, vzniklo by denně dvacet velkých požárů s milionovými škodami, kdekoliv na zemi. Takové jednání by pak mohlo srazit na kolena ekonomiku malého státu.

3.1.3 Džihád

K vysvětlení pojmu jako je džihád je nutné vysvětlit částečně i islámský fundamentalismus, který se podle Luboše Kropáčka zakládá na strohém přesvědčení o majetnictví pravdy. Vyznačuje se neústupností, tvrdostí a nesnášenlivostí srdce. Co je ale podstatné, z Koránu si vybírá pouze částečná tvrzení, která vyhovují systematické protizápadnímu zpolitizování. Je možné tvrdit, že se jedná o kolísání mezi religiozitou a radikálními kulturními projevy. Islámský fundamentalismus je do politické hladiny převáděn pomocí islamismu, což lze definovat, jako využívání islámských religiozních argumentů k odůvodnění politických záměrů.²⁶

Džihád nebo také úsilí či snaha je nejednoznačně definovaný termín islámské věrouky, který vyjadřuje závazek a boj v duši každého muslima za účelem plnění povinností z islámu vyplývajících. Vykládat, jak jsem zmínil výše, lze několika způsoby, ať je to například kladení důrazu na dodržování etnických principů islámu, až po defenzivní válku proti bezvěrcům a jinověrcům. Systém islámského náboženského práva Šarí'a specifikuje základní čtyři typy džihádu²⁷:

²⁵ CHLÍBEK, M. *Záškodník: techniky jednotek Specnaz pro skryté a dlouhodobé přežití v týlu nepřítele*. 3. uprav. vyd. Litovel: Marek Chlíbaek, 2003. ISBN 8023957406. str. 9

²⁶ MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: CDK. 2005. ISBN 80-903333-8-9. str. 248

²⁷ ČEJKA, M. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0. str. 53

- 1) Džihád srdce (označován také jako tzv. „velký džihád“, všechny ostatní jsou tzv. „menší džihády“) – náboženská sebekultivace, konání dobra atd.
- 2) Džihád rukou – charitativní a sociální činnost
- 3) Džihád jazyka – šíření víry mírumilovnou cestou
- 4) Džihád meče (obrana islámu násilím)

Dle Mendela je poslední typ džihádu - tedy džihád meče - charakterizován ve smyslu prosazování islámu různými metodami násilí, od represe proti bezvěrcům na území islámu, vedení války za účelem šíření víry, bojem proti strůjčům rozkladu zevnitř nebo a možná především obranou vůči vnějšímu nepříteli. V případě džihádu meče se přiklání i Mareš k tvrzení, že je džihád často využíván k ospravedlnění náboženských válek, i když ne vždy v souladu s původním výkladem Koránu.²⁸

Příchod džihádu do Sýrie lze datovat do období následujícího po 31. lednu roku 2011, kdy Bašár Asad poskytl interview listu Wall Street Journal, kde vychloubačným tónem hodnotil revoluce, které proběhly v Tunisku, Lybii a Egyptě se slovy: „Sýrie je stabilní. Proč? Protože musíte být blízko lidem a jejich názorům. To je základní otázka.“ Paradoxem je, že pouhé tři dny před tímto rozhovorem byl rozehnán Asadovými vojáky průvod se svíčkami, uspořádaný ze solidarity k protestujícím v Egyptě. Následovala vlna demonstrací, kdy se musel i syrský ministr vnitra veřejně omluvit, avšak ani to nepomohlo. Demonstrace byly cíleny proti krutostem, kterých se dopouštěl Kaddáfí v Libyi, ale i Bašár na domácím poli. Z reformního hnutí se stala plnohodnotná revoluce poté, co bylo bezpečnostními silami režimu zatčeno 15 desetiletých školáků, čmárajících prodemokratické graffiti na zdi školy. Protesty se šířili Damaškem, Homsem, Banjásem a poté se rozšířili do celé Sýrie. Mnoho pokojných aktivistů a protestantů bylo zastřeleno. Ti, kteří byli zajati, byli mučeni. V červenci roku 2014 uvedl bývalý fotograf vojenské policie přezdívaný „Caesar“ před Americkým kongresem, že téměř dvě stě tisíc lidí přišlo v Sýrii o život a dalších sto padesát tisíc je vězněno. Označil to, co se děje v Sýrii je genocidní masakr vedený nejhorším teroristou ze všech, Bašárem Asadem. Asad velmi dobře věděl, co dělá a měl plán, který obsahoval urážení všech, kdo se nějakým způsobem pokusil spolupracovat s USA. Urážel dokonce i Al-Káidu, kterou označoval jako zaprodance Spojených států. Cílem bylo získat pozornost západu i ve chvílích, kdy proti němu osnoval teroristické

²⁸ MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: CDK. 2005. ISBN 80-903333-8-9. str. 248

akce. V Sýrii fungovali tzv. šabíhové, což byli ozbrojené jednotky věrné Asadovi. Jednalo se především o Alavity (patří do šiitské větve islámu), baathisty, náboženské menšiny, kteří byli Asadovi naprosto oddáni a mohl se na ně spolehnout. Tvrdili: „Není boha kromě Bašára“. Paradoxem ovšem je složení obyvatelstva v Sýrii. Osm až patnáct procent šiitů vládne více než sedmdesáti pěti procentům sunnitů. Oním Asadovým plánem byla implementace násilného islamismu do Sýrie za účelem zajištění své politické dlouhověkosti na bázi sebenaplňujících se prorocství, která bral za své a již jen dohlížel na to, aby se jeho rčení naplnila. Takto si Asad získával pozornost svých příznivců i odpůrců. Příznivci postupem času začali používat hesla typu: „Asad nebo tuhle zemi spálíme“ apod., což bylo dalším pohonným prvkem, který podněcoval nenávisť sunnitů vůči Asadovi a znamenalo i masakrování menšin, čímž zde byli šiité. Toto vzbudilo mezinárodní zájem nad situací, kdy většinová populace masakruje tu menšinovou. Toto je jeden z příkladů, jakým lze rozpoutat džihád a získat tak mezinárodní ochranu v boji proti terorismu i v případě, že jste násilnickou menšinou.²⁹

3.2 Zrod a struktura ISIS

Islámský stát je v současné době nejznámější teroristickou organizací světových dějin. Jejich pomyslná sláva vznikla především na základě jejich krutosti, rychlé expanze, agrese a taktické vyspělosti, která je přítomna u vrcholně postavených členů této sunnitské organizace.

3.2.1 Zrod Islámského státu

Islámský stát je radikální sunnitskou džihádistskou organizací blízkou Al-Káidě. Od roku 2013 působí v Sýrii pod názvem ISIL (Islámský stát v Iráku a Levantě). Od počátku roku 2014 operuje v Iráku, kde nejprve ovládla část západní provincie Anbár s městy Ramádí a Falúdža. V půlce června 2014 dobyla i Mosul a Tikrít a další města na severu Iráku. Jeho vůdcem se stal Abú Bakr al-Bagdádí, jenž si přisvojil čestný islámský titul emíra. 29. 7. 2014 pak byl vyhlášen v obsazených částech Sýrie a Iráku tzv. chalífát „Islámský stát“. Kořeny této organizace se však vážou na jméno Jordánce Abú Musa Zarkáví zhruba o deset let dříve, kdy založil skupinu Tahvíd

²⁹ WEISS, M. a HASSAN H. *Islámský stát – Uvnitř armády teroru*. CPress: Albatros Media a.s., 2017. ISBN 978-80-264-0883-3. str. 145-149

a džihád s cílem svrhnout jordánského krále. Postupem času se však z této původní myšlenky stalo nejnebezpečnější teroristické uskupení současnosti. Název této organizace sám o sobě podněcuje úvahy jedinců zaobírat se, zda se jedná o stát či nikoliv. Samotný proces „etatizace“ (vrůstání a etablování prvků státnosti na dobytém území) však není úplně zřejmý. Toto je totiž řešeno mezinárodním právem. I přesto, že mnoho prvků by jako státní celek splňoval, nebude uznán okolními státy, nesplňuje totiž prvky suverenity a především pak anexí debelované (vojensky poražené) oblasti je zcela nepřijatelné z hlediska demokratického a mravního náhledu.³⁰

3.2.2 Struktura ISIS a jeho vůdci

O struktuře Islámského státu moc informací na povrch neproniklo, dle Institutu pro studium válek mají však ozbrojenci strukturu klasicky hierarchickou. Důvod k těmto domněnkám podporuje i skutečnost, že součástí těchto sil jsou i bývalí vysocí důstojníci z irácké armády Saddáma Husajna jako např. abú Muslim Turkmaní nebo abú alí Anbarí. Armáda jako taková je pravděpodobně dělena do brigád, i když v bojích využívá malých snadno přesunutelných jednotek. IS využívá mnoho různých zbraní. Má například své PVO, dělostřelectvo, speciální síly, ale i snipery. Počty se jen těžko odhadují, neboť jsou komplikovány přítomností dalších organizací, jež slíbily věrnost IS, ale ve struktuře IS nejsou.³¹

Abú Bakr al-Bagdádí

Prvním chalífou Islámského státu se stal 29. června 2014 abú Bakr al-Bagdádí, který se narodil 28. července 1971, vlastním jménem Ibrahím Awwád Ibrahím Alí al-Badrí. Stál od roku 2010 v čele Islámského státu v Iráku. Podobně jako u mnohých jiných radikálních sunnitských vůdců jsou podrobnosti o jeho životě skoupé. Narodil se zřejmě v irácké Sámare a studoval na univerzitě v Bagdádu islámskou kulturu, historii, šariú a právní vědu.

³⁰ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016. ISBN 978-80-7380-611-8. str. 361-364

³¹ Islámský stát: *Ozbrojené síly, zbraně a taktika*. Novinky.cz [online]. Borgis, 2016 [cit. 2018-05-17]. Dostupné z: < <http://special.novinky.cz/islamsky-stat/ozbrojene-sily-zbrane-a-taktika.html> >

Plachý introvertní student nepřitahoval větší pozornost. Po americké invazi do Iráku se podílel na zrodu radikální skupiny Džamát Džá'iš Ahl As-Sunna wa-I-Džamá'a), která působila v provinciích Sámarra, Bagdád a Dijála. Byl v ní hlavou výboru pro šariú. Americké síly dopadly Bagdádího 2. února u Fallúdze. Zadržován byl až do prosince 2004 v táboře Camp Bucca, kde se setkal s mnoha vězněnými prominenty režimu Saddáma Husajna i dalšími radikály, kterýžto kontaktů později využil při budování Islámského státu. Američané jej propustili, protože dospěli k závěru, že tento civilista nepředstavuje žádné riziko. Po propuštění opět působil ve skupině Džamát Džá'iš Ahl As-Sunna wa-I-Džamá'a. Když irácká Al-Káida v Mezopotámii zřídila v lednu 2006 zastřešující Radu mudžáhidů v Iráku, vedení skupiny, ve které Bagdádí působil, jí slíbilo věrnost a stalo se jejím členem. V radě působil Bagdádí opět ve výboru pro šariú. Když rada vyhlásila v říjnu 2006 Islámský stát v Iráku, Bagdádí dostal na starost dozor nad všemi výbory pro šariú v jednotlivých provinciích. Když byly v dubnu 18. dubna 2010 při společné americko-irácké akci u Tikritu zabity dvě hlavní postavy Islámského státu abú Umar Bagdádí a abú Ajjub Masrí, byl do jeho čela 16. května vybrán abú Bakr Bagdádí. Pod jeho vedením se Islámský stát v Iráku zotavil z ran a porážek, které utrpěl, a začal páchat atentáty a obsazovat pouštní území v Sýrii. Pokus ovládnout na jaře 2013 Frontu an-Nusra mu nevyšel a vedl k roztržce s Al-Káidou, což ho ale nijak neoslabilo. Když Islámský stát v irácké Levantě ohlásil 29. června vyhlášení chalífátu a přejmenoval se na Islámský stát, oznámil současně, že v jeho čele stojí chalífa Ibrahím, což je nové jméno abú Bakra Bagdádího. Chalífa krátce poté v červenci 2014 kázal ve velké mešitě v dobytém Mosulu. Protože se pak už na veřejnosti neobjevoval, sílily spekulace, že byl při některém z amerických náletů zabit nebo těžce zraněn. Nikdy se to ale nepotvrdilo.³²

Abú Musa'ab Zarkáví

Jordánec Abú Musa'ab Zarkáví, který se narodil 20. října 1966 a zemřel 7. června 2006, byl tím, kdo stál u zrodu Islámského státu. Tomuto aktu předcházelo založení skupiny Tahvíd a džihád, která pařila k nejbrutálnějším uskupením bojujícím po svržení Saddáma Husajna proti Američanům v Iráku a později i proti nové irácké vládě. Skupina se později přetransformovala v Islámský stát v Iráku.

³² Islámský stát: *Vúdci*. Novinky.cz [online]. Borgis, 2016 [cit. 2018-05-17]. Dostupné z: <<http://special.novinky.cz/islamsky-stat/vudci.html>>

Zarkávi, jež se narodil ve městě Zarka, usiloval o to, aby se mohl v osmdesátých letech vydat bojovat proti Sovětům v Afghánistánu. Na půdu Afghánistánu se však dostal až na podzim roku 1989, což bylo v období, kdy byly okupační jednotky již z Afghánistánu pryč. Zde se však setkal s Usámou bin Ládinem. Po dvou nebo třech letech se vrátil zpět do Jordánska, kde se spojil s těmi, kteří chtěli svrhnout jordánského krále. U Zarkáviho v domě však proběhla razie a byly objeveny zbraně, za což byl zatčen a odsouzen na 15 let vězení. Během pobytu se jeho názory opět více a více radikalizovali. V roce 1999 byl při amnestii propuštěn pod podmínkou, že se již nikdy nevrátí do Jordánska. Odešel tedy do Herátu v Afghánistánu, kde působil ve výcvikovém táboře. Zde také založil skupinu Tahvíd a džihád.

V roce 2001 směřoval své kroky do Iráku, kde se jeho útočiště staly severní hranice s Íránem, kde v té době působila salafistická skupina Ansar al-Islám, bojující proti Kurdům. Po americké invazi v roce 2003 začal Zarkávi s útoky na Američany, šíity, irácké policisty a vojáky. Cílem útoků na šíity bylo rozpoutat v Iráku sektářskou válku, což se mu povedlo. Výjimečná brutalita za strany Zarkáviho byla demonstrována nemilosrdným uřezáváním hlav zahraničních rukojmích. Nicka Berga podřezal 7. května osobně. V říjnu roku 2004 se Zarkáviho slibem věrnosti, tzv. fatvou Usámu bin Ládinovi přejmenovala jeho skupina na Al-Káidu v Iráku. Bin Ládín jej označil za prince (emíra) Al-Káidy v Iráku. Později se dostal Zarkávi se svou skupinou na seznam teroristů amerického ministerstva zahraničí a konkrétně na Zarkáviho hlavu byla v květnu 2005 vypsána odměna 25 miliónů dolarů.

Spojené státy se Zarkáviho snažily opakovaně dopadnout. Nakonec se jej podařilo zabít 7. června 2006 při náletu na osamělý dům u Bákuby. Během náletu tak zemřela jeho patnáctiletá žena Isra a jejich roční dítě. Zarkávi měl celkem čtyři ženy, s první Umm Muhammadovou měl čtyři děti včetně syna Musa'aba.

Abubakar Shekau

Abubakar Shekau, je od přelomu let 2009 a 2010 v čele nigerijské radikální skupiny Boko Haram, jež v roce 2015 slíbila věrnost Islámskému státu a přejmenovala se na jeho Západoafrickou provincii. Shekau se dle některých tvrzení narodil v nigerijském státě Yobe mezi roky 1965 – 1975. Dle vlastních slov studoval islám pod vedením tradičního klerika. Boko Haram je salafistickou sektou a Shekau zde působil

již od jejího vzniku a to od roku 2002, kdy se stal zástupcem jejího zakladatele a prvního vůdce Mohammeda Yusufy. Ten byl však v roce 2009 zabit nigerijskými vládními silami a Shekau jej musel nahradit. O tomto počínu však nigerijské úřady nevěděly až do roku 2010. Domnívaly se, že padl v bojích s vojáky, poněvadž byl těžce zasažen do nohy. V červenci 2010 to ale vyvrátilo zveřejněné video, kde byl vidět Shekau naživu. Shekauova skupina posilovala a páchala stále četnější atentáty nejen na muslimském severovýchodě Nigérie, kde byli oběťmi policisté, ale často i křesťané. V hlavním městě Abuji dokonce zaútočili v létě 2011 i na kancelář OSN. Spojené státy Shekua zařadily roku 2012 na seznam teroristů a jeho majetek byl zmrazen. V červnu byla vypsána odměna za jeho dopadení ve výši sedmi miliónů dolarů.

Skupině Boko Haram se postupem času nakonec podařilo obsadit území o rozloze asi 50 000 kilometrů čtverečních, kde prováděli své brutální útoky. Jejich nejznámějším počinem byl pravděpodobně únos 276 dívek ze školy v Chiboku roku 2014. Shekau prohlašoval, že dívky přinutí konvertovat k islámu, nebo je prodá, což mu jeho víra umožňuje. V srpnu téhož roku vyhlásil Shekau na území pod svou kontrolou chalífát a v březnu 2015 slíbila Boko Haram věrnost Islámskému státu a byla přejmenována na Západoafrickou provincii.

O Shekauově smrti se opakovaně objevovaly různé informace. V září 2014 například oznámila Nigerijská armáda, že padl v třídenní bitvě u Kodungy, což v září potvrdil i Kamerun, který dokonce zveřejnil snímek jeho těla. V říjnu se však objevilo video, kde byl Shekau naživu. V polovině srpna se objevila informace z Čadu, že Shekau je vážně raněn a nemůže dál vést Boko Haram, to ale Shekau na videu ze 17. srpna popřel. Některé nigerijské zdroje ale uvádějí, že skutečný Shekau je opravdu mrtev, jen si jeho jméno postupně přivlastňují následovníci.

3.2.3 Ideologie a symbolika Islámského státu

Cílem Islámského státu je návrat se k původnímu vnímání islámu z dob proroka Mohameda a zejména prosazování ideologie salafismu. Stoupenci salafismu požadují oproštění původního islámu od všech pozdějších interpretací a nánosů. Základem salafismu je především kladení důrazu na striktní monoteismus (jedinost náboženství) – arabsky tawhíd. Tento termín se také objevil ve skupině, kterou založil sám Zarkáví pod názvem Tawhíd wal džihád, tj. jedinstvo a džihád. Středobodem

tawhídu je zdůrazňování Alláha a odmítání všech ostatních svatých, třeba i křesťanské svaté trojice. Salafisté odmítají veškeré pluralismy a tedy i jiné muslimské větve, zejména šíity. Ti jsou v očích sunnitů označeni jako kaфіři, tedy odpadlíci od víry. I to je důvodem tak častých útoků na šíity. Cíl IS a všech jeho předchůdců bylo ustavit emirát, tedy teokratický muslimský stát, kde bude uplatňováno právo šari'a a posléze vybudovat chalífát, který by sjednotil všechna území obydlovaná muslimy. Snahou o vytvoření chalífátu se IS liší od většiny všech teroristických organizací myšlenkou realizování nové společnosti v praxi. Důkazem, že IS hledí na budoucnost může být i výzva všem muslimům z celého světa, aby se přijeli podílet na budování samozvaného chalífátu. O tawhídu svědčí i černá vlajka viz obrázek č. 2, jež je symbolem Islámského státu a na níž je bílým arabským textem napsáno: „Není boha kromě Alláha a Mohamed je poslem Alláhovým“. Znázornění textu jakoby pohrdalo krásou arabské kaligrafie. Záměrně působí pohrdačným až primitivním stylem.³³

Obrázek č. 2 – vlajka Islámského státu³⁴

Autoři vlajky prý smýšleli i o jiných barvách, jako je zelená, žlutá nebo bílá. Nakonec byla zvolena černá barva, jelikož většina písemností o Prorokovi hovořila právě o černé. Stejným způsobem smýšleli i o nápisu, který je muslimským vyznáním

³³ Islámský stát: *Ideologie a symboly*. Novinky.cz [online]. Borgis, 2016 [cit. 2018-05-17]. Dostupné z: <<http://special.novinky.cz/islamsky-stat/ideologie-a-symboly.html>>

³⁴ *Vlajka ISIS*. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-06-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Islámský_stát>

víry. Nápis „Bůh“ je vyobrazen bíle zatímco „Muhammad je posel Boží“ je vyobrazeno černou barvou na bílém podkladu, což má znázorňovat stvrzení pečeti Proroka.³⁵

3.2.4 Problematika náboru nových bojovníků

Islámský stát využívá moderních technologií a v tomto duchu se snaží oslovit co největší počet lidí z celého světa prostřednictvím vyspělé propagandy od špičkových videí v rozlišení FULL-HD, internetového časopisu Dábiq, ale i svých muslimských center. Lákají celé rodiny, aby se přistěhovaly do nově vzniklého státu, ale i nové bojovníky. Videá s brutálním obsahem mají odradit všechny, kteří by se chtěli IS postavit nebo zběhnout od této činnosti a mají působit odstrašujícím dojmem za pomoci projevu síly a nezlomnosti. Zveřejnění videí např. ze strany Zarkáviho mělo za účel prezentovat Iráčanům, že v zemi je síla, která dokáže vzdorovat USA a měla tak natáhnout další bojovníky do svých řad a Američanům nastínit, co se může stát, pokud padnou odhodlaným sunnitským radikálům do zajetí. Kvalita prezentace se s časem stále zdokonalovala a zdá se, že i inspirovala v hollywoodských akčních filmech a počítačových hrách. Dokonale expozičně řešené scény, postavení kamer, ale i střih jsou důkazem práce profesionálů. Např. na videu z roku 2014 při bojích o pohraniční město Kobani jsou v úvodu použity záběry z dronu a grafické zpracování imituje hru Call of Duty, což napovídá, že mnoho džihádistů vyrůstalo na počítačových hrách a tímto způsobem se snaží autoři vzbudit akční zájem v cílových jedincích.

Ve všech případech se však nejedná pouze o vyvolávání strachu, část propagandy směřuje i k prezentaci, jak dobře se vede bojovníkům IS a jakým luxusem jsou obklopeni včetně žen. Slibovány byly i otrokyně i ty nevěřící přičemž bude umožněna i přerušovaná soulož. Velmi důležité jsou především sociální sítě, kdy v případě vlastního zájmu jsou jedinci s principy seznamováni postupně, až jsou vtaženi do světa IS. Důležitý je ale i již zmíněný časopis Dábiq, který byl vydán poprvé v roce 2014. V jeho úvodu je uvedený citát Musa'aba Zarkáviho: „Zde v Iráku byla zažehnuta jiskra a její plamen bude s božím svolením sílit, dokud nespálí křižácké armády v Dábiq“. Dábiq bude podle islámské eschatologie místem rozhodujícího střetu křesťanů s muslimy. Redakce časopisu Dábiq usiluje o sjednocení všech pravověrných muslimů ve svaté válce. Zpracování magazínu je na profesionální úrovni. Pojednává

³⁵ MCCANTS, W. *Islámský stát - apokalypsa: jeho historie, strategie a vize zániku světa*. Přeložil Lubomír SEDLÁK. V Brně: CPress, 2016. ISBN 978-80-264-1233-5. str. 35-36

nejen o událostech v Sýrii, Iráku a Afghánistánu, ale i o dění uvnitř hnutí a útocích v západních zemích jeho jménem. Vychází v několika jazykových mutacích včetně angličtiny. V Dábiq jsou zmíněny veškeré úspěchy a jsou vyzdvihováni konkrétní džihádisté.

Nebezpečí takové propagandy mohou potvrdit i následující čísla skutečnosti:³⁶

- V roce 2006 americké tajné služby odhadují počet bojovníků na několik tisíc, přičemž jádro je asi tisíc mužů
- V roce 2014 CIA odhaduje počet v Sýrii a Iráku mezi 20 000 a 30 000 bojovníků, kdy exilová skupina SOHR uvádí čísla 80 000 – 100 000 bojovníků
- Září 2015 – CIA uvádí, že počet cizinců v řadách IS je 30 000, z čehož bylo cca 21 procent ze zemí západní Evropy (dle zprávy Indexu globálního terorismu). Největší počet přichozích prý pocházel ze zemí Blízkého východu a severní Afriky. Nejvíce jich však bylo z Tuniska (přes 5000), ze Saúdské Arábie (2500), Jordánska (2000), z Maroka (1500) a z Turecka (1400). 2400 nových členů přišlo z Ruska a ze zemí bývalého Sovětského svazu se zapojilo přes 5000 osob. Z Francie se údajně zapojilo přibližně 1800 osob, z Německa pak 700, z Velké Británie 600 a z Belgie 440 bojovníků. Ve většině případů prý šlo o děti přistěhovalců.

3.2.5 Islámský stát jako bezpečnostní hrozba pro Evropskou Unii

Úspěšnost jakou Islámský stát postupoval v severním Iráku ještě předtím, než došlo k vyhlášení chalífátu, upoutala pozornost celého světa. Strategicky připomínala doktrínu blitzkrieg a to i svou úspěšností. Díky takto zvolené taktice se Islámskému státu dařilo obsazovat velká města, jako bylo Ramadí a to i pod nátlakem mezinárodní koalice, čímž se podařilo ISIS získat celou provincii Anbár. Tato rychlá a mobilní válka, jež obsahovala guerillové prvky, jednoznačně překvapila nepřipravenou obranu. Díky tomu, že bylo podnikáno více útočných akcí najednou a to i za pomoci více sebevražedných atentátníků, podařilo se opozici efektivně vytížit a najít tak její slabiny. Infiltrace do struktury a její rozklad zevnitř pomocí sabotáží taktéž nebyl pro ISIS cizí.

³⁶ Islámský stát: *Teroristické útoky v zahraničí*. Novinky.cz [online]. Borgis, 2016 [cit. 2018-05-12]. Dostupné z: <<http://special.novinky.cz/islamsky-stat/teroristicke-utoky-v-zahranici.html>>

ISIS těmito taktikami a pokroky v rámci jednotlivých územních celků získával velmi cenné zkušenosti s vedením boje. Bleskově se mu dařilo obsazovat klíčové budovy. Tím, že rychle přesouval malé jednotky, vzbuzoval pocit mnohem početnější armády, což mělo za následek, že se v mnohých případech nepřítel raději stáhnul. Velmi významnou roli měli tzv. páte kolony. Ještě před útokem na vybranou oblast v ní byly zakládány například charitativní organizace, jež nabízeli charitu. Ve skutečnosti však vyhledávaly vhodné bojovníky a podporovali salafismus. Ani v Iráku tomu nebylo jinak, jen s tím rozdílem, že zde bylo využito vazeb na bývalé příslušníky armády Saddáma Husajna včetně dalších sunnitů, kteří byli znechuceni represemi, které na ně aplikovala šíitská vláda. Těsně po útocích Islámského státu byli tito příznivci k vidění v ulicích dobývaných měst coby sympatizanti a spolupracovníci. Příslušníkům policejních jednotek a vojenských sil dalo hodně práce opět Islámský stát vytlačit. Mezi důvody proč tomu tak bylo, patřila i skutečnost, že ISIS měl bohaté zkušenosti s guerillovými boji. Na střechy rozmísťovali snipery, kteří značně ztěžovali postupy vládních vojsk ulicemi. Na ulicích a příjezdových cestách rozmísťovali improvizované nálože tzv. IED.

Dokonce se rozmohla natolik sofistikovaná metoda používání IED, kdy vojenské vozidlo zastaví, vyšle průzkum k podezřelému předmětu, který je jasně vidět. Ve chvíli, kdy dorazí EOD specialista k podezřelému předmětu, je dálkově odpálena jiná nálož, která osobě, jež průzkum provádí, způsobí devastující zranění. Jakmile toto spatří členové konvoje, vyrazí raněnému na pomoc. Avšak zde jsou již připraveny nálože - podstatně vyšší hmotnosti a kinetické energie. Tyto nálože, určené k eliminaci vozidel a živé síly jsou dálkově odpáleny, jakmile dosáhne záchranný tým pozic těchto výbušnin. Tímto však není vývoji taktiky konec, neboť vše si teroristé nahrávají na skryté kamery a později analyzují reakce nepřátelských vojsk a upravují podle toho příště taktiku boje.

Islámskému státu nejsou pravděpodobně cizí ani chemické zbraně. Dle informací z webového zdroje: „Islámský stát používá také chemické zbraně. Kromě chlóru i zpuchýřující yperit. První případ jeho použití byl zdokumentován v srpnu 2015 při bojích mezi kurdskými milicemi a Islámským státem o město Marea na severovýchodě Sýrie.“³⁷

³⁷ Islámský stát: *Teroristické útoky v zahraničí*. Novinky.cz [online]. Borgis, 2016 [cit. 2018-05-12]. Dostupné z: <<http://special.novinky.cz/islamsky-stat/teroristicke-utoky-v-zahranici.html>>

Pro zdůraznění závažnosti použití chemických zbraní bych rád uvedl následky, které může způsobit použití yperitu: „Poranění kůže způsobené yperitem jsou dlouhotrvající a hojí se mnohem pomaleji, než popáleniny. Příznaky se obvykle objevují po 4 – 6 hodinách. Na kůži se postupně vyvíjí od svědivého a bolestivého zanícení, které se podobá popáleninám prvního stupně, k vytváření rozsáhlých puchýřů naplněných tkáňovou tekutinou. Přímá kontaminace očí kapalným yperitem může způsobit poškození rohovky a duhovky, vedoucích k trvalé slepotě. Po inhalaci působí yperit na plíce podobně jako fosgen a těžké intoxikace mohou vést ke smrtelnému otoku plic. Při zasažení trávicího ústrojí se již v první hodině po požití kontaminované potravy nebo vody dostavují bolesti v nadbřišku, nevolnost a úporné opakované zvracení. Dochází k nekróze sliznice, což se projevuje horečkou a průjmy s příměsí krve.“³⁸

Následovalo několik dalších případů, kdy IS použil minometné granáty s chlórem, například proti pešmergům na severu Iráku, kde si tento incident vyžádal 5 obětí. Podle zpravodajských informací USA a Ruska, jak dále uvádí web, je vysoce pravděpodobné, že si IS vyrábí chemické zbraně sám, načež americké letectvo provedlo sérii náletu na oblasti, kde se pravděpodobná výroba těchto zbraní nacházela.

Výše uvedené taktiky a postupy Islámského státu napovídají o nepředvídatelnosti jejich rozhodování, kdy a kde udeří. Jisté je, že v Evropě se čím dál více rozšiřuje komunita migrantů, kteří přechází před válkou ze svých vlastních zemí. Mezi těmito lidmi se však s velkou pravděpodobností vyskytují i budoucí radikálové, kteří mohou například formou páté kolony, jak bylo zmíněno výše připravit prostor akcím podstatně většího rázu.

O důkazu závažnosti celé situaci je možné přesvědčit se i v dokumentu Strategie Evropské unie pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů, vydaném Radou EU pod č. 14781/1/05. Článek číslo 1 zde shrnuje hrozbu terorismu a vyzývá ke sjednocení. Článek č. 2 podněcuje vytvoření další konkrétní strategie, jež bude určovat jakým způsobem a jakými konkrétními kroky se bude EU ubírat. Článek číslo 3 poukazuje především na organizace typu al-Káida (v roce 2004 ještě nebyl vyhlášen IS), coby vyšší a aktuálnější hrozbu než jiné typy terorismu. Ve článku 4 se lze dočíst, že důvody vstupů jednotlivců do těchto organizací jsou často obdobné a je poukázáno na nutnost potírat propagandu a podmínky, jež lidi k těmto organizacím přivádějí. V dalších

³⁸ Kolektiv autorů, *Terorismus a my: základy sebeobraný*. Praha: Computer Press, 2001. ISBN 80-7226-584-9 str. 34-35

článcích tohoto dokumentu jsou plánovaná opatření. Brutalitu a náhodnost výběru obětí potvrzuje i Mareš ve své knize *Terorismus v ČR*, z níž bylo čerpáno pro kapitolu č. 2.4 - Měkké cíle a výběr obětí.

Islámský stát se nikdy prioritně nezaměřoval na uskutečňování atentátů v zahraničí. Jeho cílem bylo ustavit emirát. Zahraniční útoky následovaly až po ustavení zmíněného emirátu, kde vládl a kde se také v roce 2015 dostal pod tlak a byl zatlačen do defenzívy. Důkazem brutality a nepředvídatelnosti mohou být následující teroristické útoky³⁹, které zosnoval a uskutečnil (nebo se k útokům přihlásil – byť nebylo verifikováno) Islámský stát:

- 1) Dijon a Nantes – Francie – 21. 12. 2014 a 22. 12. 2014 – muslimští řidiči najeli do lidí s auty a 23 jich zranili, dále ve městě Joué-lès-Tours přišel na policejní stanici imigrant z Burundi a zaútočil nožem na tři příslušníky. Podařilo se jej zastřelit
- 2) Útok na Charlie Hebdo ve Francii – 7. ledna 2015 Chérif a Saïd Kouachiovi zabili dvanáct lidí poté, co vnikli do sídla satirického časopisu Charlie Hebdo, kde se zrovna konala redakční porada. Výsledkem bylo 12 mrtvých.
- 3) Tunisko 18. března 2015, dva útočníci začali střílet na turisty, kteří právě vystoupili z autobusu a přesouvali se do Národního muzea Bardo. Výsledek 21 mrtvých, 42 zraněných
- 4) Tunisko - Sousse 26. června 2015 – jediný atentátník postřílel na plážích v Sousse 38 lidí. Jednalo se především o britské turisty. Útok proběhl v hotelu Riu Imperial Marhaba
- 5) Jemen – Saná 20. března 2015 – atentáty na tři šíitské mešity během modliteb. Celkem zemřelo 142 lidí a 351 bylo zraněno
- 6) Saúdská Arábie – Kádí – 22. května 2015 – Sebevražedný atentátník se odpálil v šíitské mešitě, čímž způsobil následky 21 mrtvých a 120 zraněných osob. Jednalo se o první útok IS v Saúdské Arábii
- 7) Turecko – Diyarbakir – 5. června 2015 – bombový útok na předvolební mítink kurdské Lidově demokratické strany (HDP) – 4 lidé zemřeli, nejméně 100 bylo zraněno

³⁹ Islámský stát: *Teroristické útoky v zahraničí*. Novinky.cz [online]. Borgis, 2016 [cit. 2018-05-12]. Dostupné z: <<http://special.novinky.cz/islamsky-stat/teroristicke-utoky-v-zahranici.html>>

- 8) Let ruských aerolinek Kogalymavia z Šarm aš-Šajchu do Petrohradu – 31. října 2015 – bombový útok na palubě – zahynulo všech 224 turistů na palubě, především ruských občanů
- 9) Libanon – 12. listopadu 2015 – sebevražední atentátníci odpálili dvě nálože v oblasti, kterou ovládá šíitský Hizballáh, který bojuje po boku prezidenta Bašára Asada – 43 obětí a 200 zraněných
- 10) Francie – Paříž – 13. listopadu 2015 – Nejkrvavější útoky v Paříži – skupina atentátníků se odpálila u vchodů na fotbalový stadion, další skupina střílela na návštěvníky koncertu americké skupiny Eagles of Death Metal v klubu Bataclan – počet obětí 130 a 350 osob bylo zraněno
- 11) Brusel – 22. března 2016 – odpálení nálože ukryté v kufrech v odletové hale bruselského letiště Zaventem, další výbuch ve vagónu metra ve stanici Maalbeek, což mělo za následek 48 mrtvých a 300 zraněných
- 12) USA, Kalifornie – San Bernardino – 3. prosince 2015 - střelba automatickými zbraněmi na párty úřadu sociálních služeb – 14 lidí zastřeleno, 22 zraněno
- 13) Turecko, Istanbul – 12. ledna 2016 – sebevražední atentátník odpálil nálož v historickém centru města – 13 mrtvých, 15 zraněných
- 14) Turecko, Istanbul – 19. března 2016 – sebevražední atentátník odpálil nálož v centru města – 4 mrtví, 40 zraněných
- 15) Francie – Nice – 14. července 2016 terorista najíždí kamionem do svátek slavicího davu – 84 mrtvých a 100 zraněných

4 Faktory ovlivňující bezpečnostní politiku

4.1 Problematika sociálního přístupu veřejnosti k islámu, jako k menšině

Strach z neznámé víry a většinový názor přesvědčuje další řady občanů majoritních náboženství uvnitř jednotlivých států o nebezpečí, které tkví v islámské víře. Vytváří se tak pomyslná bariéra mezi těmito náboženstvími, která občas hraničí se sektářstvím. Tyto překážky jsou umocňovány zároveň na politické dění ve světě, jako jsou například odlišné názory na izraelsko-palestinský konflikt, či úlohu USA ve světě. Tyto názory jsou povětšinou vyslovovány za zavřenými dveřmi.

Hrozbou v tomto ohledu mohou být například internetová vlákna a diskuze, kde člen islámské menšiny vyjádří svůj názor a ostatní bez jakýchkoliv zábran pod rouškou anonymity mají dostatek prostoru začít tuto osobu slovně napadat a urážet. Toto z dlouhodobého hlediska může mít jeden velmi negativní dopad. Myslím tím radikalizaci. Řekněme, že občan vstupoval do EU s vidinou nového lepšího života a s cílem neposuzovat všechny Evropany dle tvrzení svých příbuzných. Po pár nesnášenlivých a hanebných urážkách své osoby je schopen situaci ještě ustát, ale v kombinaci např. s problémy s hledáním práce, častých posměšků, případně fyzickým napadením, může začít v osobě probouzet pocit naplnění rčení jeho rodiny, která mu o negativních dopadech přeci říkala. V této chvíli se začíná osoba radikalizovat a je jen otázkou, kdy tuto spící buňku někdo využije.

Na problematiku radikalizace je poukázáno i v zahraniční literatuře jako je např. *Fear Thy Neighbor: Radicalization and Jihadist Attacks in the West*⁴⁰ a dále naznačeno, že tuto problematiku je třeba hlouběji zkoumat a pochopit.

⁴⁰ VIDINO, Lorenzo, Francesco MARONE a Eva ENTENMANN. *Fear thy neighbor: radicalization and jihadist attacks in the West*. Milano: Ledizioni LediPublishing, [2017]. ISBN 9788867056194. str. 13

4.2 Migrační politika

Problematika migrace je záležitostí hlubokých souvislostí mezi mnoha aspekty do této rovnice vstupujícími. Abychom byli schopni označit uprchlíka a řešit další možné procedury, je nutné nejprve tento pojem definovat což je součástí směrnice 2011/95/EU, kde je pojem definován, dle Pikny⁴¹ takto: „Uprchlíkem se rozumí státní příslušník třetí země, který se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi své státní příslušnosti a je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu dotyčné země, nebo osoba bez státní příslušnosti, která se ze stejných shora uvedených důvodů nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu, která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit, pokud nejsou vyloučeni z postavení uprchlíka.“ Samozřejmě je v dokumentu definován i pojem pronásledování, kde bych rád zdůraznil především, že dle Ženevské úmluvy sem můžeme zahrnout použití fyzického a psychického násilí. V letech 2004 a 2005 byly přijaty dvě velmi důležité směrnice a to kvalifikační a tzv. procedurální. Obě směrnice se vzájemně doplňují a prolínají. Procedurální směrnice byla nahrazena směrnicí č. 2013/32EU ze dne 26. června 2013. obě směrnice se zaměřují výhradně na příslušníky třetích zemí s tím, že se sem započítávají i osoby bez státní příslušnosti.

Úkoly kvalifikační směrnice jsou zajistit použití společných kritérií pro zjišťování totožnosti osob, jež mezinárodní ochranu opravdu potřebují a zajistit jim minimální úroveň výhod ve všech členských státech. Procedurální směrnice – po novelizaci – se zaměřuje především na základní zásady a záruky, problematiku shromažďování doložených údajů, předměty řízení prvního stupně, pojetí první země azylu a bezpečné země. Dalším důležitým dokumentem je směrnice č. 2003/86/ES, která pojednává o právu sloučení rodiny, které definuje jako vstup rodinných příslušníků této osoby a jejich pobyt na území členského státu.

Hojně v rámci masové migrace, která byla vidět především v posledních letech, je využíváno systému tzv. dočasné ochrany (temporary protection) jež je součástí směrnice z roku 2001 o dočasné ochraně. Tato s sebou nese výhody především ve

⁴¹ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016. ISBN 978-80-7380-611-8. str. 133

smyslu dočasného statusu a právní ochrana není tolik striktní. Navíc zde neexistuje nárok na odvolání v případě zamítnutí statutu dočasné ochrany. Významný je i dokument pod názvem návratová směrnice. Cílem bylo zavést společná pravidla pro vyhošťování a navracení osob včetně donucovacích opatření a zajištění či zákaz vstupu. Tato směrnice byla vydána pod č. 2008/115/ES.⁴²

Nedostatky spatřuji především ve statutu uprchlíka, kterým se stane osoba pronásledovaná, kde je pronásledování vymezeno použitím fyzického či psychického násilí. Psychické násilí je obecným pojmem, který zavdává širokému výkladu a subjektivním pocitům osob, kterých se tato problematika týká. Další věcí je dokazování těchto stavů, neboť jen těžko při tak masové migraci bude zkoumána skutečnost tvrzených stavů. Mezi další problémy řadím i problematiku převaděčství, kde podle mého názoru nejsou jasně stanoveny postupy pro řešení sporných situací na úseku mořského práva a nedostatečného trestání převaděčů. Vznikají tak v mnohých případech situace, kdy se na moři u břehů EU objeví loď s migranty a nikdo neví, co s nimi. Pokud by byla aplikována represivnější metoda pobřežní stráží již u břehů Afriky apod. a uděleny např. doživotní tresty za převaděčství, počet uprchlíků by se rapidně snížil. V neposlední řadě bych také umožnil jednotlivým státům, aby si počty přijatých migrantů určovaly samy už jen z důvodu ekonomické zátěže a bezpečnostních rizik s tím spojených. Ženevská konvence se sice na bojovníky Islámského státu nevztahuje, ale v migrační vlně nejsou tyto členové identifikovatelní bez ohledu na to, že šance radikalizace těch „slušných“ migrantů v dále se vyostřujícím prostředí neustále vzrůstá.⁴³

4.3 Média hlavním aktérem, Internet

Riziko virtuálního světa, který zapříčinil i urychlení globalizace terorismu jako takového, spočívá ale i v propagandě, což je v případě Islámského státu kvalitativně až na atypické výši. Díky využití moderních technologií se daří přesvědčit, aby konvertovali i mladí lidé z celého světa, využívající aplikace jako Telegram, Twitter, Facebook a další obdobné. Nebezpečí však nespočívá v přesunu těchto lidí do války zmítaných států, ale v jejich pozdějším návratu zpět do Evropy, kde mohou působit

⁴² PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016. ISBN 978-80-7380-611-8. str. 130-160

⁴³ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016. ISBN 978-80-7380-611-8. str. 130-160

jako spící buňky a je jen otázkou času, kdy okolí vytvoří tak nepříznivé podmínky, že dojde k pohnutí jejich mysli a to už bude reálné nebezpečí i pro obyvatele Evropského kontinentu. Mohou zde dále získávat prostředky k realizaci svých cílů, získávat finance, agitovat nové členy.⁴⁴

Internet je dnes nedílnou součástí světa jaký jej známe, je využit k finančním transakcím, k řízení výroby potravin, spínání osvětlení, řízení dopravy, publikace informací a nekonečně dalších příkladů. Toto vše má člověku sloužit, avšak je zde reálné riziko zneužití všech těchto činností ať už za účelem vyvolání strachu, paniky, získání finančních prostředků, mystifikace občanů, přes padělání dokladů, krádeže osobních dat atd..

Ani Česká republika nepatří v oblasti kybernetické bezpečnosti mezi státy, kterých by se netýkaly bezpečnostní incidenty. Nic nepodlomí důvěru občanů v government, jako dlouhodobý výpadek elektřiny, zásobování vodou, zablokování finančních účtů a znemožnění přístupu k dalším životně důležitým prostředkům.

⁴⁴ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016. ISBN 978-80-7380-611-8. str. 364

5 Protiteroristické nástroje EU

Stejně jako existuje celá řada aspektů, jež mají rozhodující dopady na terorismus, jako je nábor nových bojovníků prostřednictvím náborových center, internetu, tak financování teroristů včetně získávání ilegálních zbraní ale i odpověď ze strany obětí a jejich připravenost v rámci civilní ochrany obyvatel, existuje i celá řada opatření a nástrojů, kterými EU disponuje. Tyto nástroje můžeme dělit dle Pikny následovně⁴⁵:

- 1) Politické nástroje – komplexní / koncepční, specifické (včetně civilní ochrany)
- 2) Právní nástroje – Europol, Eurojust, evropský zatýkací rozkaz atd.

Politické nástroje mají zpravidla podobu akčních plánů, strategií či různých programů a jsou přijímány Evropskou radou nebo dalšími orgány Unie. Nejsou právně závazné, ale politicky závazné jsou, lépe řečeno morálně-politicky pro jednotlivé orgány. Na základě stanovených cílů pak příslušné orgány Unie vydávají akty evropského právního charakteru. Unie přijala, co se týče terorismu, různé právní nástroje ať už širšího tak užšího rozsahu. V užším vymezení se pak jedná o specifické protiteroristické dokumenty a v obecném rozsahu se jedná o tzv. základní dokumenty. Poté zbývá již jen poslední kategorie a tou jsou zvláštní sektorové dokumenty pro oblast civilní ochrany. Přesnější rozdělení zde⁴⁶:

- 1) **Základní dokumenty** koncepčního (politického) charakteru, kterými jsou hlavně:
 - a) Evropská bezpečnostní strategie (2003),
 - b) Strategické směry pro legislativní a operativní plánování pro nadcházející léta v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva z června 2014 (Strategické směry),
 - c) Evropský program pro bezpečnost (2015-2020) z dubna 2015.

⁴⁵ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016. ISBN 978-80-7380-611-8. str. 383

⁴⁶ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016. ISBN 978-80-7380-611-8. str. 384

- 2) **Specifické protiteroristické dokumenty (nástroje)**, kterými jsou hlavně:
 - a) Prohlášení k boji proti terorismu (Madrid, 2004),
 - b) Akční plán EU na boj proti terorismu (2004),
 - c) Prohlášení Rady k útokům v Londýně (2005),
 - d) Strategie EU pro boj proti terorismu s akčním plánem (2006),
 - e) Strategie EU na boj proti radikalizaci a náboru teroristů s akčním plánem.

- 3) **Zvláštní sektorové dokumenty pro oblast civilní ochrany:**
 - a) Program solidarity EU (CBRN),
 - b) Ochrana kritické infrastruktury proti terorismu.

Za zmínku v rámci mé bakalářské práce jsem vybral dle mého názoru dva nejvhodnější dokumenty týkající se mnou řešené problematiky. Je to Strategie Evropské unie pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů, tj. dokument č. 14781/1/05 REV 1, vydaný Radou EU v Bruselu 24. listopadu 2005, a druhým dokumentem jsou Závěry Rady o spolupráci v boji proti využívání internetu teroristy („Check the web“), tj. dokument č. 8457/3/07 REV 3 vydaný Radou EU v Bruselu 29. května 2007. O těchto dvou dokumentech se zmíním v dalších kapitolách.

Důležitými okamžiky v historii boje EU proti terorismu byly samozřejmě i přijatá opatření po útocích v Madridu 2004 ale i Londýně 2005 dle Pikny⁴⁷. Mezi významné kroky řadím:

Madrid 2004

- 1) Vydání akčního plánu v boji proti terorismu
- 2) Vydání politického závazku dle doložky solidarity spočívající ve společném postupu proti teroristickým činům
- 3) Zřízení protiteroristického koordinátora působícího v rámci sekretariátu Rady
- 4) Vytvoření společných vyšetřovacích týmů z členů Europolu a Eurojustu včetně zjednodušení výměny informací
- 5) Prohlubování spolupráce mezi policejními orgány a zpravodajskými službami

⁴⁷ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016. ISBN 978-80-7380-611-8. str. 386-389

- 6) Rozpracování sedmi strategických cílů v akčním plánu:
- a) Prohloubení mezinárodní shody a podpora mezinárodní snahy v boji s terorismem
 - b) Omezení teroristů v přístupu k finančním a ekonomickým zdrojům
 - c) Zesílení kapacit ke zjišťování, vyšetřování a stíhání teroristů a prevenci teroristických útoků mezi orgány Unie a členskými státy
 - d) Ochránit bezpečnost mezinárodní dopravy a zajistit efektivní systém hraničních kontrol
 - e) Zlepšit možnosti Unie a členských států ve vypořádání se s následky teroristických útoků
 - f) Určit faktory, které přispívají k podpoře a (personálnímu) posílení terorismu
 - g) Nasměrovat akce externích vztahů do zájmových třetích zemí, kde musí být posíleny protiteroristické kapacity a opatření

Londýn 2005

- 1) Žádost členských států o zintenzivnění výměny policejních a justičních informací zejména mezi organizacemi Europol, Eurojust a SitCEN (Situačního centra Unie)
- 2) Žádost členských států o zlepšení sdílení informací o ztracených a odcizených výbušninách
- 3) Klade důraz na ochranu občanů a infrastruktury včetně ochrany vnějších hranic a vnitřní bezpečnosti
- 4) Zavedení tzv. 4 pilířů strategie EU, těmi jsou:
 - a) Předcházení (prevent)
 - b) Ochrana (protect)
 - c) Pronásledování (persue)
 - d) Reakce (respond)

5.1 Strategie Evropské unie pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů

Rada EU si je vědoma hrozeb ze strany islámského terorismu a v tomto rámci přijala již výše zmíněná bezpečnostní opatření. Mezi specifické protiteroristické dokumenty patří právě zmíněná „Strategie Evropské unie pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů“, tedy dokument č. 14781/1/05 REV 1, vydaný Radou EU v Bruselu 24. listopadu 2005, který pojednává o společných opatřeních v rámci kolektivního boje Unie proti tomuto negativnímu jevu.

Dokument sám o sobě začíná uvědomělým prohlášením EU o závažnosti hrozby islámského terorismu, citují: „Terorismus je hrozbou pro všechny státy a všechny národy. Představuje vážnou hrozbu pro bezpečnost Evropské unie a životy jejích občanů. Evropská unie je i nadále odhodlána se s touto hrozbou vypořádat. To vyžaduje komplexní reakci. Musíme tuto hrozbu zmírnit: rozbitím stávajících teroristických sítí a předcházením novým náborům teroristů. Rovněž musíme snížit naši zranitelnost vůči útokům: zlepšením ochrany možných cílů a zdokonalením naší schopnosti zvládat následky.“⁴⁸

V tomto dokumentu je dále uvedena nutnost bojovat proti stávající problematice, zároveň materiál předurčuje zakomponování dalších konkrétních postupů do strategického plánu do roku 2005, čemuž také rada dostála a po útocích v Londýně roku 2005 tak došlo k naplnění tohoto tvrzení. Terorismus, kterého se dopouštěla Al-Káida byl označen jako hlavní bezpečnostní hrozba pro EU a jednoznačně odsouzena k nekompromisnímu přístupu ze strany unie. EU v dokumentu vyjadřuje odhodlání reagovat následujícími kroky:

- 1) Zamezení činností a náborů ze strany jednotlivců i propracovaných teroristických sítí
- 2) Zabezpečení, aby hlas většiny převládal nad názory extremistů
- 3) Podpora bezpečnosti, spravedlnosti a demokracie

Dále jsou zde nastíněna negativa, která poskytuje internet ve formě náborování, snadných převodů financí, předávání informací a výcviku. Z těchto aspektů je dále

⁴⁸ Strategie Evropské unie pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů. In: Brusel: Rada EU, ročník 2005, 14781/1/05 REV1.

vyvozena nutnost tyto hrozby rozpoznat a umět jim čelit. Tyto potřeby vynucují další postupy, mezi které lze zahrnout:

- 1) Omezení činnosti osob, které se na terorismu podílejí, a to včetně těch, kteří jsou ve věznicích, vzdělávacích institucích, nábožensko-vzdělávacích institucích a bohoslužeb ve spojitosti se vstupem a pobytem těchto osob
- 2) Zamezení podněcování jednotlivců v násilí a legitimizaci tohoto násilí
- 3) Zabránit náboru teroristů formou internetu

Uvádí se zde například i potřeba vyvedení veřejnosti z bludné propagandy, že dochází ke střetu západní civilizace s islámem a tudíž se uznávání a realizace násilí dá ospravedlnit. To je způsobeno špatným výkladem islámu jako náboženství – tedy zkreslenou verze islámu. Je třeba tedy dále neprohlubovat tuto mezi-civilizační propast. Myšlenka podpory hospodářství a prosperity v této myšlence přesahuje i rámec EU za účelem vytvoření důstojnějších podmínek v zemích odkud islamisté pocházejí, což sníží i tlak v rámci radikalizace. Jedná se především o politické dialogy s těmito zeměmi a regionálními organizacemi.

5.2 Závěry Rady o spolupráci v boji proti využívání internetu teroristy

Projekt „Check the web“ je právě součástí prvního pilíře, který zavedla EU v oblasti prevence, který byl interpretován jako odezva na útoky v Londýně roku 2005 a na který navazuje dokument Závěry Rady o spolupráci v boji proti využívání internetu teroristy („Check the web“) vydaný pod č. 8457/3/07 REV 3 Radou EU v Bruselu 29. května 2007. Projekt je reakcí i na skutečnost možného přístupu např. k návodům na výrobu výbušnin, radikalizaci, výcviku potenciálních teroristů a přenosu informací.

Jak samotný název projektu napovídá, jedná se o kontrolu webu za účelem odhalení, vystopování a sledování komunikace teroristů ale i jejich podporovatelů. Jedná se o velmi náročný proces, který vyžaduje velký počet specialistů a technických prostředků. Dokonce tak velký, že není ve vlastních silách jednotlivých států pokrýt celou agendu. O tomto svědčí i vyjádření Rady v samotném dokumentu: „Kromě činností jednotlivých aktérů a spolupráce na dalších fórech existuje rovněž prostor pro posílení spolupráce v rámci EU, zvláště v souvislosti se sledováním a posuzováním internetových stránek islámských teroristů. Je třeba sledovat a posuzovat řadu

internetových stránek v různých jazycích. To vyžaduje značné množství technických a lidských zdrojů. Vzhledem k velkému množství využívaných internetových stránek dochází k tomu, že v jednotlivých státech i na mezinárodní úrovni vznikají v oblasti zdrojů problémy kvantitativní i kvalitativní povahy, a to zejména pokud jde o nezbytné jazykové znalosti. Je sotva možné, aby jeden členský stát sám zcela pokryl veškeré podezřelé činnosti na internetu související s terorismem.⁴⁹

V souladu s výše zmíněnou problematikou tak Rada vyzývá k mezinárodní spolupráci členských států v odhalování a rozkrývání těchto struktur a dále vzájemné interaktivní komunikaci mezi jednotlivými celky. K lepší komunikaci má přispět i speciálně zřízený informační portál při Europolu, kde jednotlivé státy uvedou své kontaktní osoby pro posílení sítě odborníků, odkazy, které jsou sledovány pro lepší interakci a kooperaci a zvláštní jazykové znalosti, kterými odborníci disponují pro zabezpečení případně vzniklých potřeb jiného státu. Rovněž zde budou uvedeny i výsledky posudku, aby se zamezilo dualitě prováděných aktů. Jedná se o dobrovolnou spolupráci mezi státy, která má zabezpečit lepší rozpoznávání, sledování a analýzu teroristické činnosti. Předsednictví této agendy převezme po Německu Europol, který byl požádán radou o každoroční vyhodnocení přínosu tohoto projektu.

⁴⁹Závěry Rady o spolupráci v boji proti využívání internetu teroristy („Check the web“). In: . Brusel: Rada EU, ročník 2007, 8457/3/07 REV 3.

6 Možnosti protiteroristické politiky a opatření proti radikalizaci ze strany EU

Islámský stát je sám o sobě pouze jehlou v kupce sena, prostým názvem mezi celou řadou dalších teroristických organizací. Bylo by tedy krajně nezodpovědné a krátkozraké zaměřovat se pouze na hrozbu, kterou je Islámský stát. Je zapotřebí vnímat nebezpečí odlišné ideologie, kterou se nám snaží někdo násilně podsouvat a odvolává se přitom na Korán, a to především prostřednictvím „džihádu meče“.

6.1 Zavedení kamerových systémů

Využívání moderních technických prostředků, jako jsou kamerové systémy, sebou přináší řadu výhod, ale i legislativních úskalí ochraňující obyvatele EU. Díky tomuto modernímu technickému zařízení jakými jsou CCTV (closed circuit television), respektive označované jako MKDS – městské kamerové dohlížecí systémy, se podařilo ze stovek kamer zrekonstruovat průběh atentátů v londýnské hromadné dopravě. Občané si dopady na bezpečnost v ulicích velmi dobře uvědomují, a proto jsou CCTV velmi populárním tématem v předvolebním období. Co se týká však využívání těchto systémů k boji proti organizovanému zločinu nebo terorismu, téměř žádný vrcholný politik si pochopitelně nepřeje být s tímto spojován. Již samotná přítomnost kamer ve vytipovaných lokalitách má preventivní charakter a stává se tak součástí preventivní politiky v rámci komunální bezpečnosti.⁵⁰

Výše zmíněná prevence v lidech prohlubuje pocit bezpečí a šetří lidské zdroje a finance především v sektoru IZS. Dle Souleimanova je dosavadní situace v oblasti kamerových systémů v ČR zhruba následující:

- V České republice kamerové systémy netvoří jeden snadno propojitelný celek. Kamerové systémy jsou zpravidla malé (pouze výjimečně dosahují řádu tisíců kamer) a navzájem izolované.

⁵⁰ SOULEIMANOV, E. (ED.) *Terorismus – pokus o porozumění*. Praha: SLON, 2010. ISBN 978-80-7419-038-4. str. 132

- Pro Českou republiku je charakteristická naprostá nejednotnost řešení této problematiky jednotlivými resorty, dalšími ústředními orgány státní správy a orgány regionální a místní samosprávy.
- Jednotlivé kamerové systémy jsou zřizovány konkrétními subjekty pro dohled nad určitými prostorami, budovami apod., bez ohledu na šířeji chápaný veřejný zájem.
- Jednotlivé kamerové systémy se od sebe navzájem liší, a to zejména svou technickou úrovní (podmíněnou dobou instalace a finančními možnostmi zřizovatele: černobílé analogové versus digitální barevné systémy).
- V souladu s vývojem výpočetní techniky získávají na významu digitální systémy, umožňující tzv. inteligentní videoanalýzu (včetně identifikace osob na základě tzv. obličejové biometrie a vyhledávání zájmových vozidel podle výrazných markantů, zejména registračních značek). Tomuto trendu je zapotřebí vývoj v České republice přizpůsobit (alespoň v tak exponovaných lokalitách, jako jsou letiště, objekty Židovské obce v Praze, metro, zastupitelské úřady, tunely, mosty, další klíčové prvky kritické infrastruktury atd.).
- Pro různé účely je přitom třeba kamerové systémy koncipovat různě. Pro boj proti terorismu je třeba rozmisťovat kamery jiným způsobem než pro účely veřejné dopravy. Využívání kamerových systému např. Českou správou letišť či dopravními podniky jednotlivých měst může být z tohoto důvodu komplikované.
- V souladu s politikou prevence kriminality Ministerstva vnitra bylo do konce roku 2016 ve 144 obcích podpořeno 382 projektů obecních kamerových systémů (a to celkovou částkou přesahující 360 milionů korun). Takto podpořené systémy ve většině případů provozuje obec, respektive obecní policie.
- Umístění bezpečnostních kamerových systémů zřizovaných soukromými subjekty je de facto nezjistitelné. Neexistuje souhrnný přehled umístění a dalších specifikací v současnosti provozovaných kamerových systémů.⁵¹

Soulemainov však operuje především s CCTV systémy, což jsou především uzavřené kamerové okruhy umožňující záznam na DVR (digital video recorder) rekordér, který je omezen na určitý počet kamer a vybaven záznamem na dnes již vysokokapacitní disky HDD. DVR rekordéry jsou také v některých případech schopny komunikovat po LAN s počítačem. Další možností je komunikace přes webovou

⁵¹ SOULEIMANOV, E. (ED.) *Terorismus – pokus o porozumění*. Praha: SLON, 2010. ISBN 978-80-7419-038-4. str. 133

aplikaci.⁵² Pro operativnější a technicky pokročilejší boj s terorismem usuzují jako výhodnější využívat IP kamery, které jsou schopné komunikovat prostřednictvím internetu prakticky kdekoliv, kde lze nalézt IP připojení prostřednictvím UTP či STP kabeláže. Napájení probíhá přes tzv. POE (POWER ON ETHERNET), takže i samotná instalace nevyžaduje mít obsaženo napájení 230V přímo v místě samotné instalace kamery. Cenově je tato metoda dostupnější a řekl bych i v lepší kvalitě.

Instalace kamer má své příznivce ale i odpůrce. Tato problematika je upravena zákony č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, č. 40/1964 Sb., občanský zákoník par. 12, č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, 553/1991 Sb., o obecní policii par. 24b. a dále pak SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2006/24/ES, ze dne 15. března 2006, o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES.⁵³

Moderní technologie mohou být velmi mocným nástrojem v rukou teroristů, ale i mocnou obranou proti nim. Mým druhým návrhem je instalace kamerových systémů stejných jako má v plánu instalovat magistrát města Prahy od společnosti CertiConVis v následujících deseti letech⁵⁴.

Systém funguje na bázi inteligentního rozpoznávání objektů pomocí neuronových sítí a možnosti pomocí algoritmů zavést objektům určité vlastnosti. Lze tak nastavit určitá pravidla, která v případě narušení jsou vyhodnocena jako výstraha a lze programově nastavit chování systému na základě závažnosti narušeného pravidla. Je zde tedy možnost nastavit konkrétní pravidla pro konkrétní objekty. Příkladem může být například, že pokud se na letišti v odbavovací zóně standardně pohybují osoby se zavazadly, je možné nastavit systém tak, aby osobu bez zavazadla na záběru označil a detekoval výstrahu, která obsluhu upozorní, že je něco v nepořádku. Výrobce uvádí i možnost nastavení zájmových prostor v rámci záběru kamery, tedy pokud se osoba přiblíží do zájmové oblasti, kam je vstup zakázán, je opět provedena výstraha či spuštěn

⁵² Kamerové systémy (CCTV) : Použití - Projektování - Volba technologie: Kamerové systémy [online]. [cit. 2018-06-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.intem.cz/kamery.html>>

⁵³ ÚOOÚ. *Provozování kamerových systémů* [online]. [cit. 2012-10-16]. Dostupné z WWW: <https://www.uouu.cz/files/metodika_provozovani_kamerovych_systemu.pdf>

⁵⁴ Moderní kamerový systém rozezná teroristu a ohlídá i městské parkování. IDNES.cz [online]. MAFRA, 18.3.2018 [cit. 2018-06-02]. Dostupné z WWW: <https://praha.idnes.cz/kamery-praha-system-terorista-neplatic-parkovani-certicon-certiconvis-1ak-/praha-zpravy.aspx?c=A180312_388752_praha-zpravy_rsr>

poplach např. včetně provedení hovoru prostřednictvím GSM na předem nastavené telefonní číslo ostražky. Systém dokáže rozpoznat zvíře od osob, vozidla osobní od nákladních a vše co se implementuje v konkrétním případě pro cílový prostor. Toto nám umožňuje například ohlídat veřejné prostory při slavnostech či koncertech kam je vjezd nákladním vozidlům zakázán a předejít tak útokům vozidly na civilní obyvatelstvo. Stejně tak může zadavatel nastavit sledování tzv. potulky, kdy podezřelá osoba delší dobu přechází z místa na místo. Systém po určitém počtu opakování vyhodnotí toto chování jako podezřelé a označí podezřelou osobu stejně, jako je tomu na obr. č. 5 viz níže. Na takovou situaci pak může obsluha kamerového systému patřičně reagovat. Systém sice potlačuje SPZ v rámci anonymizace, na které si dodavatel zakládá, ale v případě protiteroristických aktů věřím, že by se tato funkce odblokovala, takže podezřelá osoba, která nasedne do vozidla, může být s tímto vozidlem logickým algoritmem spojena a sledována v síti dalších kamer až do zadržení pachatele.⁵⁵

Obrázek č. 3 – záběr ze systému CertiConVis – vyhodnocení osoby⁵⁶

Bylo by tedy vhodné tyto systémy instalovat na klíčových infrastrukturách, jako jsou letiště, mosty, tunely, dálnice. Čím větší by byla síť těchto inteligentních kamer, tím snazší by byla dohledatelnost unikajícího pachatele. Dodržení jednotného dodavatele takového systému v celé EU by usnadnilo komunikaci jednotlivých systémů a funkčnost takové technologie by získala celoevropský charakter. Poté už by jen

55 CertiConVis: Chytrá analýza kamer v každém okamžiku. IDNES.cz [online]. Praha: Certicon, 2016 [cit. 2018-06-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.certiconvis.cz/>>

56 CertiConVis: Chytrá analýza kamer v každém okamžiku. IDNES.cz [online]. Praha: Certicon, 2016 [cit. 2018-06-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.certiconvis.cz/>>

záleželo na kooperaci bezpečnostních složek jednotlivých států unie, jak rychle by byly schopny pachatele na útěku zadržet.

6.2 Cenzura Internetu a médií a implikace projektu „Check the web“

Jak jsem se již zmínil v odstavci „4.3 Média hlavním aktérem, Internet“, nábor nových teroristů a útok na citlivé infrastruktury a kybernetické cíle je v současnosti nejvýznamnější hrozbou uvnitř kybernetického prostoru. Podbízí se tedy myšlenka zákazu používání určitých služeb internetu (např. sociálních sítí) a dále pak cenzura mediálního vysílání zpráv týkajících se terorismu. Vysílání veškerých úspěchů a postupu teroristů je přímo živnou půdou, kterou chtějí navodit v občanech strach, paniku a každodenní úzkost. Zároveň vyvolají iluzi nekontrolovaného a neovladatelného politického stavu. Nebýt médií a internetu, nikdo by o Islámském státu a dalších teroristických organizacích možná ani nevěděl. Nepřidalo by se tak do řad teroristů tisíce, možná deseti-tisíce nových členů a angažovanost v celosvětovém měřítku v rámci vyslání vojenské podpory do teroristy ovládaných oblastí by pravděpodobně nebyla ani třeba, neboť by si s počty teroristů poradila místní milice.

Otázkou zůstává, nakolik jsou lidé schopni ustoupit ze své „kybernetické svobody“ a mimo to by preventivní zákaz používání sociálních sítí a komunikačních kanálů popíral základní principy demokracie a to svobodu projevu zakotvenou v zákoně 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod a to konkrétně oddíl druhý, článek 17, odstavec 2, kde je uvedeno: „Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.“ a odstavec 3, který říká: „Cenzura je nepřípustná“.⁵⁷

Dále bylo vyjádřeno v bodě „4.3 Média hlavním aktérem, Internet“, riziko napadení kybernetického prostoru a energetických uzlů, jež by mohlo mít z hlediska bezpečnosti fatální dopady na základní životní funkce státu. Bez elektřiny není v mnoha

57 Úplné znění Ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky; Úplné znění Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky; Úplné znění zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny; Některé další související právní předpisy. Vyd. 5. Praha: Armex, 2009. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-86795-78-2.

případech ani voda, takže životnost obyvatel by se snížila na několik dnů a stát by bez komunikačních kanálů jen těžko organizoval zásobování vodou a případné evakuace.

V současnosti jsou v České republice a i v dalších evropských zemích policejní kapacity vytížené potíráním pornografie, extremistických propagand, porušováním práv duševních vlastnictví apod. Zde by bylo dle Souleimanova zapotřebí vyvinout větší úsilí v oblasti boje proti kybernetickým hrozbám. Především v první řadě, vyřešit nedostatek lidských prostředků a vyvinout tak nové centrum, které by se touto problematikou ve spolupráci s vědeckými ústavy a akademickým sektorem, zabývalo. V této souvislosti samozřejmě vyplývá i nutnost velkých investic do tohoto sektoru, neboť by v budoucnu mohlo dojít k podstatně vyšším finančním ztrátám a byl by ohrožen i hospodářský rozvoj státu a jeho konkurenceschopnost v globálním měřítku. Je důležité připomenout si, že Česká republika zahrnuje mezi své nejvyšší priority třetího pilíře při předsedání evropským orgánům v první polovině roku 2009 boj proti kybernetickým hrozbám. Poté, co zaniklo ministerstvo informatiky, bylo dlouhou dobu otázkou, který resort bude střežovým gestorem, jež bude odpovědný za oblast informační bezpečnosti a bezpečnostní kritické infrastruktury. Průběhem času zodpovědnost převzalo Ministerstvo vnitra a následně byla zodpovědnost v gesci Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ), což také nebylo poslední změnou v kompetencích v oblasti kybernetiky.⁵⁸

Vzhledem ke stále většímu tlaku vývoje informačních technologií a celkovému vývoji komunikace a využívání kyberprostoru byl 1. srpna 2017 na základě zákona č. 205/2017 Sb. zřízen tzv. Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB). Emil Souleimanov se při psaní knihy TERORISMUS – Pokus o porozumění, v jedné věci mýlil a to ve svém tvrzení, že v České republice pravděpodobně nikdy nevznikne národní pracoviště CSIRT (Computer Security Incident Response Team) /CERT. Toto pracoviště vzniklo a jedná se o tým, který je provozován sdružením CZ.NIC, který je správcem domény .CZ, dle veřejnoprávní smlouvy a Zákona o kybernetické bezpečnosti.

„Tým CSIRT.CZ byl vybudován v rámci grantu nazvaného Kybernetické hrozby z hlediska bezpečnostních zájmů České republiky. Cílem bylo vybudování modelového pracoviště typu CSIRT a ověření schopnosti spolupráce provozovatelů sítí a služeb v České republice při řešení bezpečnostních incidentů. Úkolem vybudovat modelové

58 SOULEIMANOV, E. (ED.) *Terorismus – pokus o porozumění*. Praha: SLON, 2010. ISBN 978-80-7419-038-4. str. 125-126

pracoviště CSIRT.CZ bylo v rámci grantu Kybernetické hrozby pověřeno sdružení CESNET, které vybuďovalo první oficiálně konstituovaný CSIRT tým v České republice - tým CESNET-CERTS, mělo tedy s budováním a provozem CSIRT týmu zkušenosti, ale především funkční vazby na světovou komunitu CERT/CSIRT týmů, které jsou nutné pro začlenění nového týmu do světové infrastruktury nezbytné.“⁵⁹

V rámci resortu ministerstva obrany je taktéž vytvořen obdobný subjekt, zde však figuruje pod označením CIRC. Z důvodu charakteru utajení o fungování tohoto institutu a ve smyslu užití pouze pro služební potřeby v rámci resortu se nebudu tímto subjektem v rámci mé bakalářské práce dále zabírat.

Výše uvedená opatření napomáhají principu preventivního chování v zájmu kyber-bezpečnosti a nastolují tak možnosti aplikace zákona č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod a to konkrétně oddíl druhý, článek 17, odstavec 4, kde je uvedeno: „Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.“⁶⁰

6.3 Vytvoření nové protiteroristické asociace ATARF

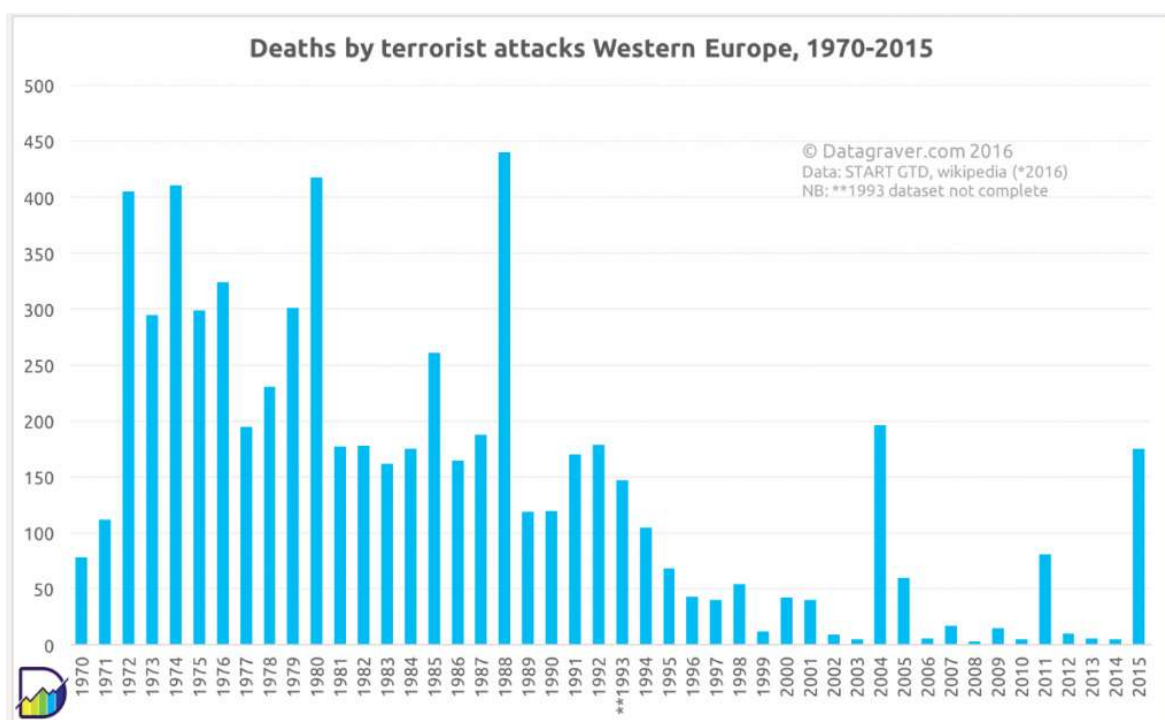
Zásadním a stěžejním faktem celé této problematiky je skutečnost, že nikdy nelze predikovat kdy, kde a jak teroristé zaútočí. Dle mého názoru vůbec nezáleží na tom kdo, ale jak, kdy, kde a kdo bude obětí. Je zapotřebí připravit účinná opatření proti migrační vlně, která se v budoucnu do Evropské unie dostane od jihu, Blízkého a Středního východu ať už z důvodu válečných konfliktů, rozprášení teroristických skupin za účelem v Evropě založit nové, tak nedostatku vody z důvodu zhoršujících se klimatických podmínek v dané oblasti. Jedno mají totiž osoby, které se k nám s touto vlnou dostanou, společné – vyznávají islám. Někteří z nich budou napojeni na bývalé bojovníky islámu a mohou být pouze spícími buňkami, o kterých jsem se zmiňoval již

59 CSIRT.CZ: *O týmu CSIRT.CZ*. CZ.NIC [online]. 2018 [cit. 2018-06-28]. Dostupné z WWW: <<https://www.csirt.cz/page/3471/o-tymu-csirtcz/#>>

60 Úplné znění Ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky; Úplné znění Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky; Úplné znění zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny; Některé další související právní předpisy. Vyd. 5. Praha: Armex, 2009. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-86795-78-2. oddíl druhý, článek 17 odstavec 4

v bodě „4.3 Média hlavním aktérem, Internet“ a je pouze otázkou času, kdy začnou náborovat nové členy a sprádat plány k vykonání teroristických útoků v Evropě.

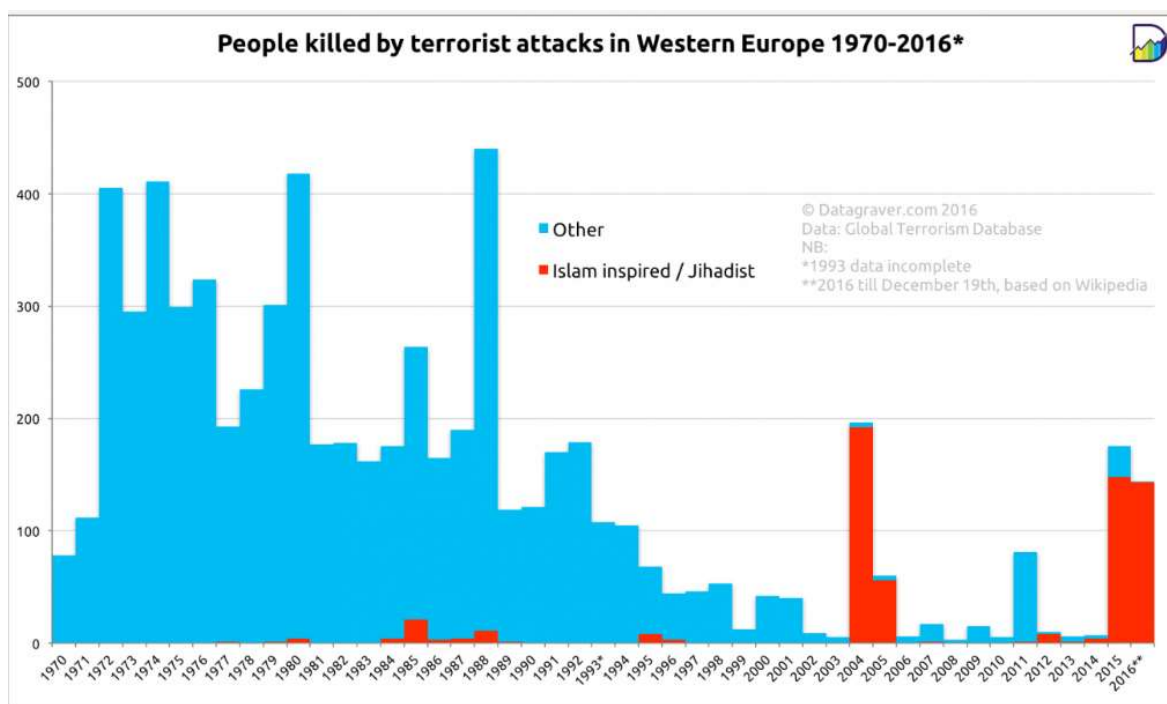
Jako důkaz, že se nejedná pouze o iluzi, web „www.encyklopedie.org“ uvádí tato tvrzení a hodnoty: „Přestože v Evropě nedochází k tolika teroristickým útokům jako v 70. a 80. letech, jejich počet v roce 2015 významně narostl. Zároveň byla většina teroristických útoků v Evropě v posledních 4 letech spáchaná lidmi, kteří se odvolávali na islám. Některé z nich dokonce spáchali lidé, kteří se do Evropy dostali s uprchlickou vlnou. To je hlavní důvod obav, které vznikají mezi obyvateli Evropy – že příchod uprchlíků z islámských zemí do Evropy zvyšuje v Evropě riziko islámských teroristických útoků.“⁶¹

Graf č. 1 – Počet usmrcených osob teroristickými útoky v západní Evropě v letech 1970 -2015⁶²

⁶¹ ENCYKLOPEDIJE MIGRACE. *Otázky a odpovědi o migraci* [online]. 2016 Dostupné z WWW: <<http://encyklopedie.org/otazky-a-odpovedi-o-migraci>>

⁶² DATAGRAVER. *People killed by terrorism per year in western europe 1970-2015* [online]. 2016 [cit. 2016-03-22] Dostupné z WWW: <<http://www.datagraver.com/case/people-killed-by-terrorism-per-year-in-western-europe-1970-2015>>

Graf č. 2 – Počet usmrcených osob teroristickými útoky motivovaných islámem v západní Evropě v letech 1970 -2016⁶³

Tento problém je velmi závažný a stává se jádrem sporů ohledně migrace. Povědomí o této problematice mají samozřejmě i europoslanci, kteří neustále pracují se zákony o volném pohybu osob, zabývají se ochranou hranic Schengenu, ať jde například o FRONTEX atp., obranou před kybernetickými hrozbami ze strany teroristů a jinými.

Islámský stát je na této hladině smýšlení spíše názvem, který děsí dnešní svět, což skoro navozuje pocit, že kdyby útoky podnikla jiná teroristická buňka, např. Al-Káida, nebo Boko-Haram, bylo by s trochou nadsázky vše méně závažné. Já se v této problematice však nechci zabývat pouhou prevencí, neboť ta je hlavním tématem v politických strategiích, které jsou v EU praktikovány, a je na ně kladen velký důraz. Rád bych touto cestou představil své represivní myšlení v tomto oboru (přítomnost represe však působí preventivně).

Je více než jasné, že terorismus se dříve či později stane součástí moderního života a bude problémem nás všech. Pokud nedokážete monitorovat myšlenky jedinců, nikdy jako státní orgán nedokážete zaručit bezpečnost vašich obyvatel. Má myšlenka

⁶³ DATAGRAVER. *People killed by terrorism per year in western europe 1970-2015* [online]. 2016 [cit. 2016-03-22] Dostupné z WWW: <<http://www.datagraver.com/case/people-killed-by-terrorism-per-year-in-western-europe-1970-2016>>

spočívá v otázce připravenosti na okamžik, kdy samotný teroristický útok, nebo jiný útok proti zdravím a životům jiných osob, nastane. Největší ztráty na životech přicházejí vždy v prvních okamžicích útoku a přežití občanů závisí na prvních správných rozhodnutích, které bezprostředně poté učiní. Policejní hlídky a zásahové složky mají dojezd v řádu minut a to při dobře promyšleném teroristickém útoku může znamenat ztráty na životech všech zúčastněných osob.

Dle mého názoru je nejúčinnější obranou kvalitně vycvičený a proškolený občan, který je schopen se útoku efektivně a účinně bránit se stejnou razancí, což může na vědomí teroristů působit odstrašujícím způsobem, že by jejich počin nemusel dosáhnout naplnění a mohli by být zatčeni, či připraveni o život bez jediné způsobené ztráty na civilních životech. Toto v konečném důsledku působí preventivně ovšem v případech, že je o takto proškoleném obyvatelstvu veřejně zmiňováno například v médiích apod.

Mým návrhem na řešení této situace je vytvoření asociace, která ponese název ATARF (anti-terrorist association response forces) a centrálně propojeného evropského inteligentního kamerového systému prostřednictvím IP kamer a využití softwaru CertiConVis nebo jeho obdobné alternativy s možností detekce osob a automobilů.

6.3.1 Představení myšlenky fungování asociace ATARF

ATARF - neboli „anti-terrorist association response forces“ - by bylo asociací sdružující střelce dobrovolníky, kteří by se chtěli vzdělat v oblasti protiteroristické reakce. Tedy vzdělat se pro případ své přítomnosti v okamžiku útoku ze strany teroristů na veřejně přístupných místech a minimalizovat tak svým chováním ztráty na životech, které by útočník způsobil.

Pro vstup do asociace by bylo podmínkou vlastnit zbrojní průkaz skupiny D a E. Přičemž noví členové, kteří si zbrojní průkaz pořizovali z důvodu zapojení do asociace, by po úspěšném absolvování výběrové (nutno provést do 6 měsíců od pořízení ZP) řízení obdrželi finanční prostředky, vynaložené na získání těchto skupin, zpět. Tyto prostředky a veškeré další náklady by byly hrazeny státem a asociace by spadala do gesce Ministerstva vnitra. Jak jsem již zmínil pro vstup do ATARF by adepti museli absolvovat výběrové řízení, které by obsahovalo psychologický posudek a 5 denní vstupní zaškolení pro bezpečnou manipulaci se zbraní, taktickou střelbu, mířenou

střelbu, přezkoušení ze zdravotních dovedností a krizové evakuace osob, zahrnuty by zde byly i základy práva použití zbraně apod.

Odborné zaškolení by prováděla firma, která by byla vybrána na základě výběrového řízení vyhlášeného ministerstvem vnitra. Dále by probíhala čtvrtletní opakovaná 3 denní proškolení střelců za účelem zdokonalování zažitých návyků. Po členech by pak bylo vyžadováno (nevynutitelné zákonnou formou), aby pokud možno u sebe skrytě nosili osobní krátkou zbraň.

Mezi zvláštní oprávnění těchto osob by také patřil legální nákup střeliva Jacked Hollow Poin (dále jen „JHP“), což je střela s dutou špičkou za účelem snížení průchodnosti střely při střelbě na veřejných místech. V současné době toto střelivo spadá dle Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva do kategorie A.

Povinnosti členů ATARF by spočívaly především v povinnosti zabránit pachateli páchat trestný čin jevící se jako teroristický útok nebo takový útok odvrátit, pokud se zjevně jedná o ohrožení zdraví nebo životů osob na veřejnosti přístupných místech. Tento úkon provést v souladu se svými technickými a fyzickými možnostmi. Při zákroku by byli členové povinni maximálně šetřit život a zdraví osob, proti nimž zakročují.

6.3.2 Hypotéza k dotazníkovému šetření

Mezi lidmi panuje strach z terorismu a necítí se na veřejnosti bezpečně. V tomto ohledu tak ve více než 75% tázaných uvítá možnost zapojit se do nově vzniklé asociace ATARF, která by poskytla potřebné informace a návyky zacházení se zbraní pro eliminaci případných teroristů, řízení evakuace, poskytnutí první pomoci apod. a dala tak možnost občanům bránit se přímo na místě útoku vlastní zbraní ještě před příjezdem policejních hlídek, či zásahových jednotek.

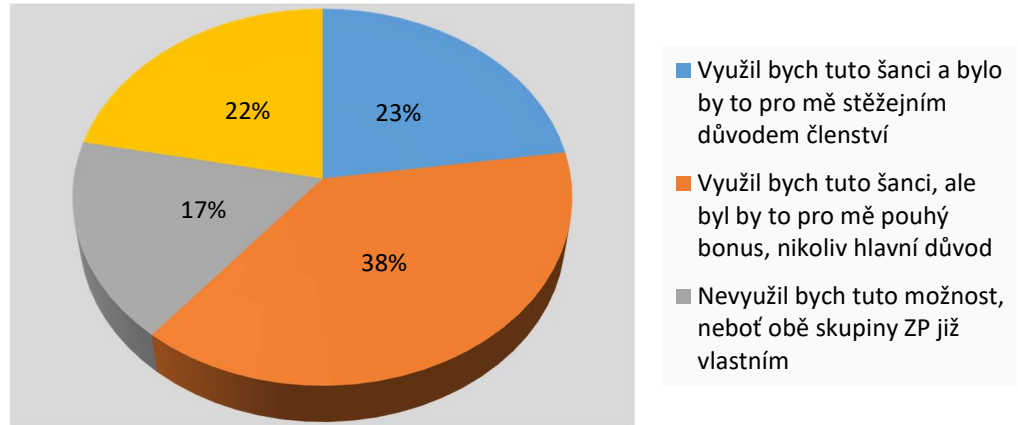
6.3.3 Analýza získaných dat

V rámci mé bakalářské práce jsem provedl kvantitativní šetření formou dotazníku, který je přílohou této práce. Dotázaných bylo 110 mužů, kde šlo ve dvou třetinách o věkovou kategorii 21 – 30 let a v jedné třetině 31 – 50 let. Z obou těchto

skupin je téměř 50 procent držitelů platných zbrojních průkazů (dále jen „ZP“), 45 procent není držiteli, ale rádi by ZP získali a zbylí dotázaní ani držiteli být nechce. Kromě 5 tázaných uvedli všichni jako důvod, proč mají ZP, nebo by jej chtěli vlastnit, ochranu života, zdraví nebo majetku. Jako překvapivé zjištění bych rád uvedl, že 53 procent respondentů uvedlo, že je pro bezpečnost vlastní ochotno nasadit i svůj život a dalších 35 procent tázaných je ochotných přispět k bezpečnosti, ale bez nasazení života. Další zjištěnou skutečností je fakt, že téměř všichni muži mezi 31 a 50 lety by k bezpečnosti rádi přispěli ale bez nasazení života. Faktem může být skutečnost, že mají již vybudovaná zázemí a rodiny, kde nechtějí své blízké připravit o živitele. Cílovou skupinou pro můj výzkum byly střelci, nebo nadšenci. Z dotazníku dále vyplývá, že zhruba polovina tázaných chodí na střelnici alespoň 1x týdně a druhá polovina (včetně těch co nemají ZP) si při nejmenším zahrají airsoft či paintball, nejméně 1x za 3 měsíce. Lidé, kteří nemají ZP a rádi by jej získali, se snaží spatřovat v nové asociaci především benefity, kdežto aktivní střelci ve třetině případů vznášeli dotazy typu právního zakotvení asociace a vyskytly se i projevy nedůvěry k takto vzniklé asociaci z důvodu potenciálního zneužití síly či výcviku. Pro příklad uvádím jeden komentář od respondenta: „Jsem ochoten absolvovat výběrové řízení za předpokladu, že půjde o asociaci na legislativním podkladu, v gesci ministerstva obrany/vnitra, s jasně deklarovanými demokratickými stanovami, v souladu s Ústavou ČR. Nemělo by jít o účelovou asociaci soustředěnou pouze na islámský terorismus; hrozbou je terorismus obecně a je v podstatě jedno, zda přijde od ultrakatolíků, komunistů, proruských nacionalistů nebo Islámského státu. Osobně důrazně odmítám jakékoli samozvané pseudovlastenecké spolky, jejichž členové se - dle mého názoru - neřídí demokratickými ani skutečnými vlasteneckými hodnotami, vyvolávají paniku, strach, nevyužívají schopnosti kritického myšlení a jejich černobílé vidění světa je pro společnost a stát stejně nebezpečné jako myšlení teroristů“.

Otázka motivace je velmi lákavá, ale taktéž velmi nákladnou záležitostí, každopádně se opět projevila nezkušenost a menší soudnost z hlediska dopadů na společnost u lidí, kteří ZP zatím nevlastní. Zkušení a aktivní střelci tvrdí, že by se mělo jednat spíše o dobrovolnictví a snahu získat nové zkušenosti, za které si dotyčný ještě rád připlatí. Jak je vidět na níže uvedeném grafu, je patrné, že názory na motivaci typu bezplatné získání ZP výměnou za vstup do asociace jsou poměrně vyvážené, což může však být zkresleno právě vyvážeností aktivních zkušených střelců a příležitostných střelců, kteří by rádi ZP získali.

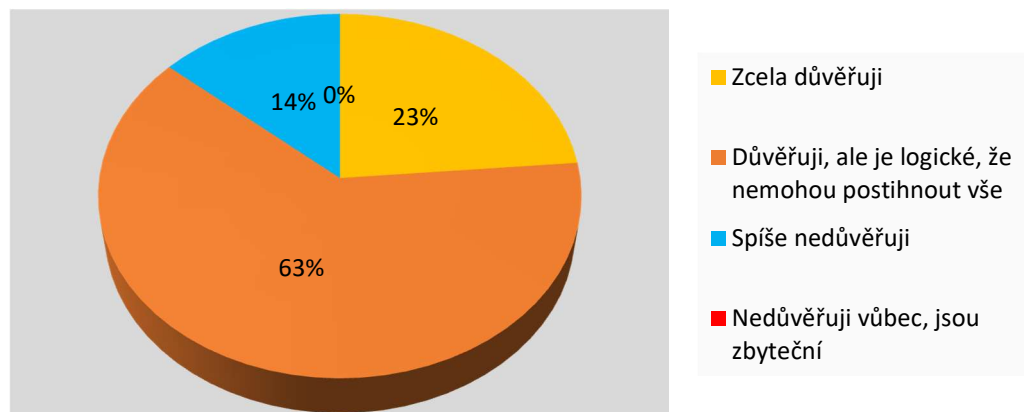
Kdybyste měl možnost získat zbrojní průkaz kategorie D a E současně výměnou za členství v této asociaci

Graf č. 3 – Motivace získání zbrojního průkazu⁶⁴

Z výzkumu dále vyplynulo, že lidé důvěřují bezpečnostním složkám v rámci problematiky terorismu – viz graf č. 4, ale ve více než 60 procentech jsou si vědomi, že tyto složky nemohou postihnout veškeré reálné hrozby.

Na kolik věříte Armádě ČR, Policii ČR, Obecní Policii, BIS a dalším bezpečnostním složkám České republiky v problematice terorismu?

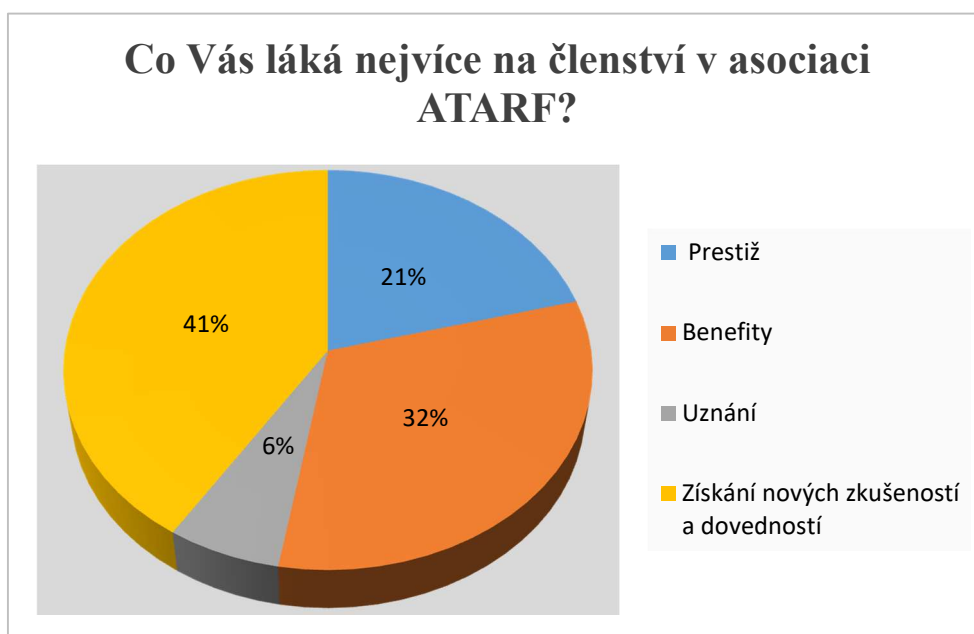

Graf č. 4 – Důvěra respondentů v bezpečnostní složky ČR⁶⁵

⁶⁴ Vlastní zdroj

⁶⁵ Vlastní zdroj

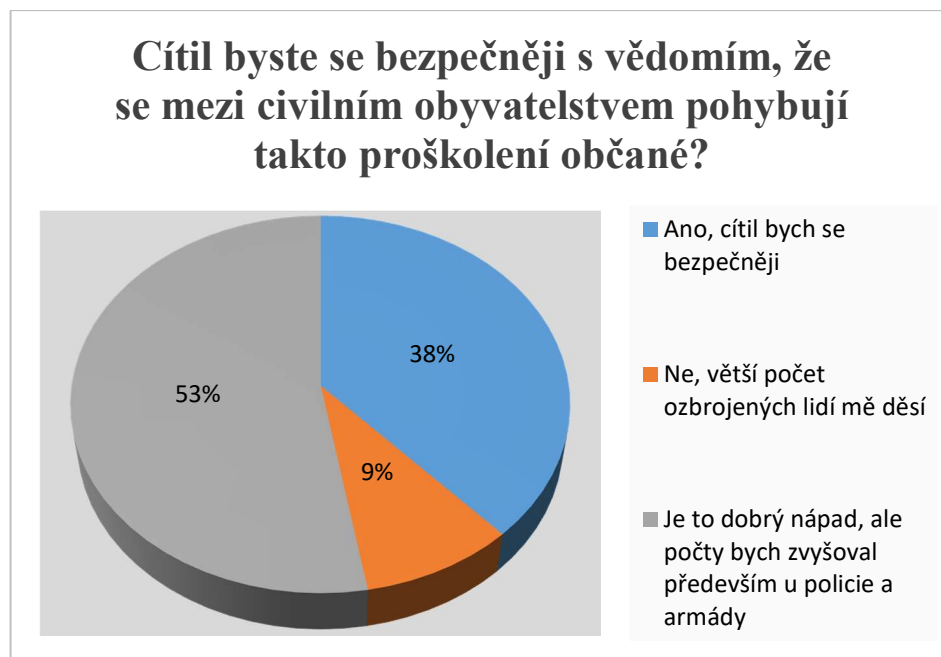
Z výše uvedeného také vyplývá i skutečnost, že třetina tázaných nosí zbraň skrytě, což je cca 80 procent držitelů ZP pokud vynecháme respondenty držitele, kteří si ZP pořizovali za účelem myslivosti. Zhruba dvě třetiny se na veřejnosti cítí bezpečně, ale téměř všichni dotázaní připouští, že by přítomnost teroristů z řad Islámského státu mohla být reálná.

Graf č. 5 – Motivace respondentů pro členství v ATARF⁶⁶

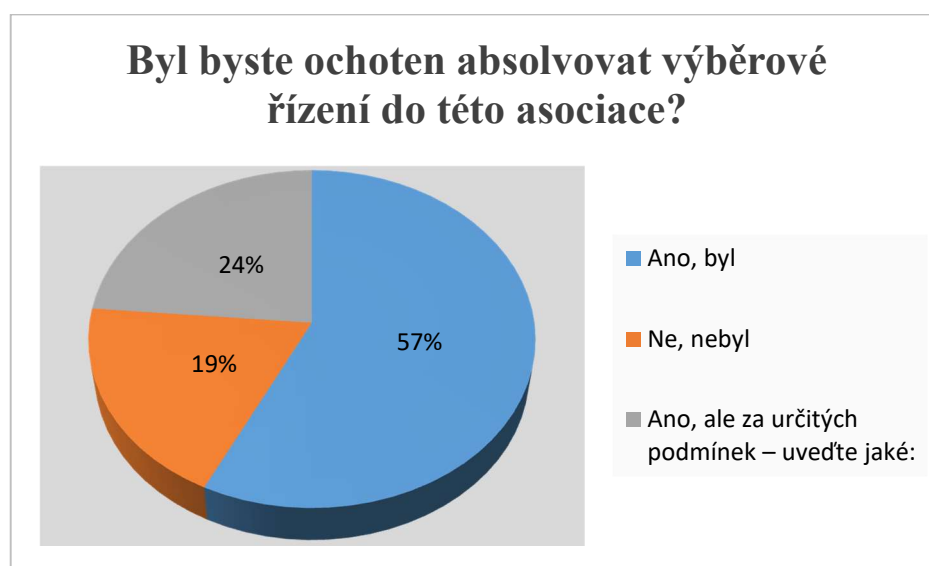
Na výše vyobrazeném grafu č. 5 lze pozorovat, že značnou část grafu opět zabírají dvě majoritní pole. V tomto případě se jedná o „získání nových zkušeností a dovedností“ v opozici s „benefity“. Při hlubší analýze jednotlivých dotazníků lze vypožorovat, že se opět typově odlišují aktivní střelci se ZP od respondentů, kteří by se rádi střelci stali. Ti spatřují stimul především v benefitech, které asociace nabízí, oproti tomu, zkušený střelci preferují především získání nových dovedností, což v několika případech argumentovali tím, že by záleželo na tom, kdo by výuku vedl, neboť jejich důvěra v této věci je velmi citlivou záležitostí.

⁶⁶ Vlastní zdroj

Graf č. 6 – Vnímání bezpečnostních dopadů asociace ATARF ze strany respondentů⁶⁷

Jak lze pouhým pohledem vyzorovat z grafu č. 6 viz výše, přibližně polovina dotázaných preferuje především práci bezpečnostních složek před využíváním krátce zaškolených střelců z řad veřejnosti, přičemž téměř 10 procent vyjádřilo strach při představě, že se v okolí pohybují ozbrojení lidé. Nakonec analyzujeme klíčový graf ochoty zapojit se do asociace ATARF viz níže graf č. 7.

Graf č. 7 – Ochota tázaných absolvovat výběrové řízení⁶⁸

⁶⁷ Vlastní zdroj

Na grafu je patrné, že ochota zapojit se do nově vzniklé asociace je značná. V součtu to činí dokonce až 81 procent respondentů, kdy mělo 24 procent jisté výhrady, viz zmínka a příklad v předchozím textu. Na základě takto vytěžených informací by se odpověď na otázku zda zakládat takovouto organizace zdála jasná, přesto je zapotřebí zohlednit veškeré připomínky a detaily, jež poznamenávají zkušenosti střelci.

Pravdou na celé této záležitosti je skutečnost, že vyzbrojovat civilní obyvatelstvo s sebou může nést vysoká rizika v pohledu použití zbraně na veřejnosti přístupných místech, kde hranice mezi střelbou na teroristu a civilním obyvatelstvem může být kratší než desítky centimetrů. Jakékoliv pochybení střelce v tomto směru by znamenalo fatální následky na civilistech, což by bylo ještě více umocněno, pokud by bylo použito střelivo JHP. Po konzultaci formou dialogu s kolegou, velmi zkušeným střelcem, jež je zaměstnancem AČR jsme hodnotili i situace, které by nastaly bezprostředně po zásahu proti teroristům. V takovém případě se totiž ze střelce okamžitě stává cíl, neboť nikdo z okolí neví, ke komu vlastně patří a kdo je pachatelem. Je zde tedy vysoké riziko, že i na něj by mohl být veden útok, ať už ze strany spoluobčanů, tak ze strany právě přijíždějící policie. Bylo by tedy nutno, aby se takový člověk patřičným způsobem dokázal legitimovat nebo označit.

Dalším negativním aspektem této organizace by byla existující možnost zneužití ze strany teroristů, nebo zneužití pouhých práv a výhod pramenících z členství. V tomto případě opět narážím na přístup k municii JHP. Výcvik těchto střelců by byl velmi nákladnou záležitostí pro stát. V případě, že ze stávajících 380 000 držitelů ZP vybereme 10 000 střelců tak, aby na 1000 obyvatel ČR připadl jeden střelec. Průměrná cena tří denního školení „jak se bránit terorismu“ vychází kolem 6000,- Kč/osobu. V ceně je zahrnuto 2500,- Kč za střelivo a 3500,- Kč na instruktora včetně střelnice. Pokud bychom uvažovali školení opakovat alespoň 4x do roka, na což poukazují zkušenosti střelci, že je i tak nedostatečné pro osvojení špičkových návyků v použití zbraně, jsme na částce 240 milionů korun za rok. Mezi další náklady by bylo zapotřebí započítat dotace na zřízení ZP, jako rekručního bonusu. Nyní se pohybujeme na částkách řádově vyšších. V případě, že zvážíme všechna potenciální rizika v souladu s použitím zbraně, masivní ozbrojení „nezkušených občanů“, možnosti zneužití přístupu k municii, nedůvěru veřejnosti a naopak větší důvěru ve veřejné složky, přímo se podbízí jiné řešení.

⁶⁸ Vlastní zdroj

Tím řešením je uvolnění obdobné částky pro osoby, jež jsou členy bezpečnostních složek státu, do kterých již v tomto směru stát investuje značné peníze k výcviku, kteří znají pravidla bezpečné manipulace se zbraní a zacházení s ní v krizových situacích. Zvýšit tak intenzitu střeleckých příprav a vyčlenit specialisty, kteří budou např. PČR nebo členy AČR proškolovat v rámci problematiky terorismu, tzn. vytvořit vlastní instruktory v oblasti boje s teroristy na veřejných prostranstvích. Proškolit v těchto mezích lidi z vlastních řad, kteří budou dále šířit své zkušenosti do této oblasti a poskytnout jisté benefity členům těchto ozbrojených složek například ve formě voucherů na střelnici, dotací na nákup osobních zbraní tak, aby cílová skupina mohla vyvíjet maximální úsilí. Zvýšila by se tím i důvěra ze strany civilního obyvatelstva, neboť 95 procent respondentů, kteří absolvovali dotazník, věří, že opakovaným drilem se dají nacvičit lepší reakce na krizové situace. Pokud tuto problematiku nesvěříme ozbrojeným složkám, kteří mají největší zkušenosti, nebo alespoň se to od nich očekává, budeme jen těžko hledat lepší cílovou skupinu. Nemluvě o skutečnosti, že zdravotní, právní a taktickou přípravu již pravidelně všichni z těchto lidí absolvují pravidelně včetně psychotestů. Jednalo by se tedy o rozšíření dovedností prověřených jedinců v oblasti boje proti terorismu. Nabízí se tímto velká skupina lidí, kteří mají již základní či pokročilé zkušenosti z dosavadní praxe, a jež se pohybuje v řádech deseti tisíců osob. Zároveň by dotace na tento účel posloužily i pro výkon jejich povolání.

Závěr

Z provedené analýzy a rozboru problematiky Islámského státu v první části této bakalářské práce lze vyvodit, že teroristické činy páchané touto organizací nejsou záležitostí pouze posledních let. Jedná se o dlouhodobou problematiku, jejíž vznik se datuje o desítky let dříve. Jde o promyšlenou strategii zkušených bojovníků se smyslem pro řízení a vedení boje s nepřítelem. Krutost a brutalita, kterou vládnou, je opět velmi dobře promyšlenou strategií.

Práce se snaží poukázat na terorismus, jakožto bezpečnostní hrozbu. Jako milník v celosvětovém vnímání terorismu je v bakalářské práci prezentován útok na WTC ze dne 11. září 2001. Práce zkoumá přebudování mysli civilního světa z psychologického hlediska a přelom z dosud mezinárodního rozsahu na rozměr globální. Definice globálního terorismu je rovněž součástí práce společně s vysvětlenou terminologií terorismu se týkající. Předmět nekonečného souboje velmocí jako jsou Rusko a USA se stal živnou půdou terorismu, kdy se stávají teroristé prostředky k prosazování politických zájmů. V tomto směru práce analyzuje i finanční podporu terorismu. Podpora v tomto směru a rychlý přístup k financím a bojovým prostředkům pak zapříčiňuje vzestup hrozby z hlediska osamostatnění teroristů v oblasti budování vlastní armáda a prosazování vlastních zájmů jako je například vytvoření nezávislého Islámského státu na dobytých územích, což začíná být hrozbou jak pro Střední a Blízký východ, tak nově v součinnosti s migrační krizí i pro Evropskou unii. Za tímto účelem byla EU nucena přijmout bezpečnostní opatření a přijímat rozsáhlé strategie a akční plány v boji proti terorismu. Této problematice se věnuje zvláštní část bakalářské práce. Unie je nucena reagovat na nové problémy v oblasti radikalizace. V průběhu událostí, jakými byly útoky v Madridu 2004 a Londýně 2005, vytvářela Rada EU nové koncepty, jak těmto aktům čelit a předcházet. Bakalářská práce se snaží reagovat na tyto hrozby a autor v ní představuje vlastní myšlenku, jak situaci řešit viz další řádky.

Přestože došlo k potvrzení předpokládané hypotézy, viz kapitola 6.3.2, v procentuálním vyjádření ochoty zapojit se do nově vzniklé organizace, převládala nejistota a otázky k právnímu podkladu. Vytvoření asociace na první pohled vypadalo, jako vhodné řešení koncové odezvy obyvatelstva proti terorismu. Souhrn skutečností však nenapovídal o pozitivních dopadech na širokou veřejnost. Tento akt by bylo nutno

transformovat a upravit tak, aby reakce probíhaly především ze strany členů ozbrojených složek. Pro tento účel bude samozřejmě nutné uvolnit nemalé finanční prostředky. Je zapotřebí implementovat tento akt na menší státní celek. Jako vhodný celek bych volil Českou republiku, kde by se aplikace této metody nejdříve testovala a poté by ze strany EU mohla přijít série doporučení i pro ostatní státy na základě zpětné analýzy přínosu této aplikace. Výsledkem tak bude zvýšená koncentrace osob zaškolených pro případy teroristických útoků. Budou tak schopny delegovat úkoly v rámci evakuace a první pomoci i na ostatní zúčastněné osoby. Měly by být schopny, pokud to situace dovolí případné útočníky eliminovat. Z vlastního okolí v rámci AČR vím, že zájem po zdokonalení v oblasti taktické střelby, bojových umění (např. MUSADO) a zdravotní přípravy je velmi značný. Jak jsem se během této bakalářské práce zmínil, jedná se o represivně-preventivní strategii. Na první pohled se může zdát, že se jedná pouze o čistou represi, ale pokud s touto myšlenkou seznámíme širokou veřejnost, např. pomocí médií, rodí se zde v očích veřejnosti a především teroristů cílová skupina, která je schopna jejich konání mařit a to v konečném důsledku má preventivní dopady.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ČEJKA, M. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister & Principal, 2007, 223s. ISBN 978-80-87029-19-0.
2. EICHLER, J. *Terorismus a války na počátku 21. století*. UK v Praze: Karolinum, 2007, 352s. ISBN 978-80-246-1317-8.
3. CHLÍBEK, M. *Záškodník: techniky jednotek Specnaz pro skryté a dlouhodobé přežití v týlu nepřítele*. 3. uprav. vyd. Litovel: Marek Chlíbek, 2003, 150s. ISBN 8023957406.
4. Kolektiv autorů. *Terorismus a my: základy sebeobrany*. Praha: Computer Press, 2001, 216s. ISBN 80-7226-584-9
5. MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: CDK. 2005, 476s. ISBN 80-903333-8-9.
6. MCCANTS, W. *Islámský stát - apokalypsa: jeho historie, strategie a vize zániku světa*. Přeložil Lubomír SEDLÁK. V Brně: CPress, 2016, 208s. ISBN 978-80-264-1233-5.
7. PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016, 432s. ISBN 978-80-7380-611-8.
8. SOULEIMANOV, E. (ED.) *Terorismus – pokus o porozumění*. Praha: SLON, 2010, 354s. ISBN 978-80-7419-038-4.
9. VIDINO, MARONE L., MARONE F. a ENTENMANN, E. *Fear thy neighbor: radicalization and jihadist attacks in the West*. Milano: Ledizioni LediPublishing, 2017, 108s. ISBN 9788867056194.
10. WEISS, M. a HASSAN H. *Islámský stát – Uvnitř armády teroru*. CPress: Albatros Media a.s., 2017, 255s. ISBN 978-80-264-0883-3.

Elektronické zdroje

1. CertiConVis: *Chytrá analýza kamer v každém okamžiku*. IDNES.cz [online]. Praha: Certicon, 2016 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z WWW: <http://www.certiconvis.cz/>
2. CSIRT.CZ: *O týmu CSIRT.CZ*. CZ.NIC [online]. 2018 [cit. 2018-06-28]. Dostupné z WWW: <https://www.csirt.cz/page/3471/o-tymu-csirtcz/#>
3. Danics, Š. a Tuček, L. *Opravdu rozumíme současné epidemii sebevražděných teroristických útoků?* [online], *Vojenské rozhledy* č.2/2008. [cit. 2018-02-20] Dostupné z WWW: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/opravdu-rozumime-soucasne-epidemii-sebevrazednych-teroristickyh-utoku-pokus-o-systematizaci-pojmu-terorismus> >
4. DATAGRAVER. *People killed by terrorism per year in western Europe 1970-2015* [online]. 2016 [cit. 2016-03-22] Dostupné z WWW: <http://www.datagraver.com/case/people-killed-by-terrorism-per-year-in-western-europe-1970-2015>>
5. ENCYKLOPEDIIE MIGRACE. *Otázky a odpovědi o migraci* [online]. 2016 Dostupné z WWW: <http://encyklopedie.org/otazky-a-odpovedi-o-migraci>>
6. Islámský stát: *Novinky.cz* [online]. Borgis, 2016 [cit. 2018-05-17]. Dostupné z WWW: <http://special.novinky.cz/islamsky-stat/index.html>>
7. *Kamerové systémy (CCTV) : Použití - Projektování - Volba technologie: Kamerové systémy*. *Intem* [online]. [cit. 2018-06-28]. Dostupné z WWW: <http://www.intem.cz/kamery.html>>
8. LAKOFF, G. *Metaphors of Terror* [online], University of Chicago, 2001. [cit. 2018-04-14] Dostupné z WWW: <http://www.press.uchicago.edu/sites/daysafter/911lakoff.html> >
9. MAREŠ, M. *Vymezení pojmů terorismus, válka a guerilla v soudobé bezpečnostní terminologii*. *Obrana a strategie*. 2004, 4(1). ISSN 1802-7199.
10. *Moderní kamerový systém rozezná teroristu a ohlídá i městské parkování*. IDNES.cz [online]. MAFRA, 18.3.2018 [cit. 2018-06-28]. Dostupné z WWW: https://praha.idnes.cz/kamery-praha-system-terorista-neplatic-parkovani-certicon-certiconvis-lak-/praha-zpravy.aspx?c=A180312_388752_praha-zpravy_rsr>

11. MOGHADDAM, F. *The Staircase to Terrorism: A Psychological Exploration*. [online], American Psychologist, February - March 2005, [cit. 2018-03-30]
Dostupné z WWW:
<<http://fathalimoghaddam.com/wp-content/uploads/2013/10/1256627851.pdf>>
12. ÚOOÚ. *Provozování kamerových systémů* [online]. [cit. 2012-10-16]. Dostupné z WWW:
<https://www.uoou.cz/files/metodika_provozovani_kamerovych_systemu.pdf>
13. *Vlajka ISIS*. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-06-28]. Dostupné z WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Islámský_stát>

Legislativní dokumenty

1. *Strategie Evropské unie pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů*. In: . Brusel: Rada EU, ročník 2005, 14781/1/05 REV1.
2. *Úplné znění Ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky: Úplné znění Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky ; Úplné znění zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny ; Některé další související právní předpisy*. Vyd. 5. Praha: Armex, 2009. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-86795-78-2.
3. *Závěry Rady o spolupráci v boji proti využívání internetu teroristy („Check the web“)*. In: . Brusel: Rada EU, ročník 2007, 8457/3/07 REV 3.

Seznam zkratek

IS	Islámský stát
ISIS	Islámský stát v Iráku a Sýrii
ISIL	Islámský stát v Iráku a Levantě
EU	Evropská unie
WTC	World Trade Center (Světové obchodní centrum)
NGO	Non-Governmental Organization (nestátní nezisková organizace)
AQI	Al-Qaeda in Iraq (al-Káida v Iráku)
PVO	Protivzdušná obrana
FULL-HD	– Full high definition (plné vysoké rozlišení)
IED	Improvised explosive device (improvizované výbušné zařízení)
EOD	Explosive Ordnance Disposal (pyrotechnická služba)
CBRN	Chemical, biological, radiological and nuclear
CCTV	Closed Circuit Television (uzavřený televizní okruh)
MKDS	Městský kamerový dohlížecí systém
IZS	Integrovaný záchranný sbor
HDD	Hard-disk
DVR	Digital video recorder (digitální video záznamník)
LAN	Local area network (lokální síť)
IP	Internetový protokol
POE	Power on ethernet (napájení po ethernetu)
UTP	Unshielded Twisted Pair (kroucená dvojlinka)
STP	Shielded Twisted Pair (stíněná kroucená dvojlinka)
SPZ	Státní poznávací značka
JHP	Jacked Hollow Poin (střela s dutou špičkou)
ATARF	Anti-terrorist asociation response forces (asociace protiteroristické odezvy)
ZP	Zbrojní průkaz
BIS	Bezpečnostně informační služba
PČR	Policie České republiky
AČR	Armáda České republiky

Seznam tabulek a grafů

Obrázek č. 1	- Relace logiky páčání terorismu.....	19
Tabulka č. 1	- Charakteristika subverzivního terorismu, guerilly a konvenční války jako způsobu násilného boje.....	22
Obrázek č. 2	- Vlajka Islámského státu.....	36
Obrázek č. 3	- Záběr ze systému CertiConVis – vyhodnocení osoby.....	50
Graf č. 1	- Počet usmrčených osob teroristickými útoky v západní Evropě v letech 1970 – 2015.....	54
Graf č. 2	- Počet usmrčených osob teroristickými útoky motivovanými islámem v západní Evropě v letech 1970 – 2016.....	55
Graf č. 3	- Motivace získání ZP.....	59
Graf č. 4	- Důvěra respondenta v bezpečnostní složky.....	59
Graf č. 5	- Motivace respondentů pro členství v ATARF.....	60
Graf č. 6	- Vnímání bezpečnostních dopadů asociace ATARF ze strany respondentů.....	61
Graf č. 7	- Ochota tázaných absolvovat výběrové řízení.....	61

Přílohy

Příloha I. – Dotazník – Reakce veřejnosti na vznik nové asociace ATARF

Příloha I.

Dobrý den,

Jmenuji se Roman Křemen a jsem studentem 3. ročníku VŠERS Příbram. Tímto Vás žádám o pár minut Vašeho času k vyplnění anonymního dotazníku, který bude součástí mé bakalářské práce na téma: Islámský stát jako bezpečnostní hrozba.

1) Vaše pohlaví:

- muž
- žena

2) Váš věk:

- 15 - 20 let
- 21 – 30 let
- 31 – 50 let
- 50 let a více

3) Jste držitelem zbrojního průkazu?

- nejsem držitelem, ale rád bych jej získal
- nejsem držitelem a ani být nechci
- jsem držitelem zbrojního průkazu

V případě, že nejste držitelem zbrojního průkazu a nemáte zájem o jeho získání, dále prosím dotazník nevyplňujte. Děkuji za Váš čas.

4) Důvodem pořízení zbrojního průkazu bylo (by bylo) *(možnost více odpovědí):

- Sběratelství
- Sportovní střelba
- Lov
- Výkon zaměstnání nebo povolání
- Vlastní pocit bezpečí - ochrana života, zdraví nebo majetku
- Dědictví

5) Jste ochoten přispět k bezpečnosti naší země i za podmínky nasazení vlastního života:

- Ano jsem ochoten
- Ne nejsem ochoten
- Ano jsem ochoten přispět, ale nenasadit život

6) Máte zkušenosti se střelnými zbraněmi (ostré palné zbraně, airsoft, paintball, atd..)?

- Aktivní (střelnice, airsoftová akce – alespoň 1x týdně)
- Příležitostné (občas si zajdu s kamarády / nebo sám 1x za 3 měsíce)
- Spíše ne (například 1x střelnice ročně)
- Vůbec (nikdy jsem nestřílel, možná jednou v životě)

7) Jakou zbraň vlastníte?

- Krátkou střelnou zbraň
- Dlouhou střelnou zbraň
- Dlouhou a krátkou střelnou zbraň
- Žádnou

8) Zbraň nosím:

- Skrytě
- Pouze na střelnici
- Pro účely myslivosti
- Vůbec nenosím

9) Pokud chodíte na střelnici, co trénujete? * (možnost více odpovědí)

- Dynamická střelba (taktické přesuny, střelba z poza krytu, střelba za pochodu nebo na přesunu, tasení zbraně)
- Střelba mířená – přesnost
- Kombinace obojího
- Prostě si chodím zastřílet
- Na střelnici nechodím

10) Cítíte se v dnešním světě na veřejnosti bezpečně?

- Ano
- Ne

11) Máte strach z terorismu?

- Ano
- Ne

12) Slyšel jste o samozvaném tzv. Islámském státu?

- Ano
- Ne

13) Jak na Vás působí?

- Jsou pro nás jako Evropany neškodní – pravděpodobně tu žádní ani nejsou
- Cítím mírný neklid – možnost jejich přítomnosti je reálná
- Mám strach chodit na veřejné akce – myslím, že jsou už i mezi námi
- Trpím panickou hrůzou – podezřívám okolí a jsem nedůvěřivý ke všemu, co islamisty jen trochu připomíná

Nyní si představte, že je reálná šance zřízení nové organizace působící na základě dobrovolného členství, jako jakási protiteroristická asociace střelců vystupující pod názvem ATARF (anti-terrorist asociation response forces). Řekněme, že by členové absolvovali výběrové řízení a v případě přijetí dále pak speciální školení trvající dva dny 4x do roka se zaměřením na boj proti teroristům, kde by byli proškoleni v evakuaci, eliminaci útočnicků, první pomoci, taktické střelbě a právu. Vše by bylo plně hrazeno státem včetně munice a střelci by získali oprávnění nakupovat speciální munici Hollowpoint. Dále by měli hrazeny vstupy na střelnici cca 1x týdně. Z toho by vyplývala povinnost nosit zbraň a legitimaci na veřejných místech a zasáhnout dle vlastní fyzické kondice a technických možností v případě páchání teroristických útoků

14) Kdybyste měl možnost získat zbrojní průkaz kategorie D a E současně výměnou za členství v této asociaci:

- Využil bych tuto šanci a bylo by to pro mě stěžejním důvodem členství
- Využil bych tuto šanci, ale byl by to pro mě pouhý bonus, nikoliv hlavní důvod
- Nevyužil bych tuto možnost, neboť obě skupiny ZP již vlastním
- Tato možnost pro mě není motivací stát se členem

15) Byl byste ochoten absolvovat výběrové řízení do této asociace?

- Ano, byl
- Ne, nebyl
- Ano, ale za určitých podmínek – uveďte jaké:

.....
.....
.....

16) Potřeboval byste hmotnou stimulaci pro výkon v této asociaci?

- Ano a velkou
- Ano, ale nemusí to být nic závratného
- Ne, stačí dobrý pocit ze služby dobré věci a vlasti

17) Co Vás láká nejvíce na členství v asociaci ATARF?

- Prestiž
- Benefity
- Uznání
- Získání nových zkušeností a dovedností

18) Cítil byste se bezpečněji s vědomím, že se mezi civilním obyvatelstvem pohybují takto proškolení občané?

- Ano, cítil bych se bezpečněji
- Ne, větší počet ozbrojených lidí mě děsí
- Je to dobrý nápad, ale počty bych zvyšoval především u policie a armády

19) Jak se domníváte, že reagujete v krizových situacích

- Zpanikařím a zmrznu (nejsem schopen nic podniknout)
- Dokázal bych racionálně jednat a řešit situaci
- Netroufám si toto odhadnout

20) Domníváte se, že by se drilem tato reakce dala vylepšit?

- Ano zcela jistě
- Nemyslím si
- Nevím

21) Na kolik věříte Armádě ČR, Policii ČR, Obecní Policii, BIS a dalším bezpečnostním složkám České republiky v problematice terorismu?

- Zcela důvěřuji
- Důvěřuji, ale je logické, že nemohou postihnout vše
- Spíše nedůvěřuji
- Nedůvěřuji vůbec, jsou zbyteční

Dotazník je tímto u konce. Moc děkuji za Váš čas.